

fare orando quamdiu tempus est tentationis.
Oratio frequens diaboli iacula submouet et
hec prima est virtus aduersus tentationum in-
cus. Nihil vtilius potest facere seruus dei
in hoc seculo q̄ orare deum. **O**ratio serenat cor
Abstrahit a terrenis mundat a vicijs: subleuat
ad celestia: reddit capacious et dignius ad acci-
pienda bona spiritualia: perseveremus ergo in
oratione et timore nominis dei quatenus cele-
stem promereri possimus hereditatem. Deinde
de exponit quam hereditatem daturus est de-
us dicens.

Dies super dies regis adjicies: annos
eius vsq; in diem generationis et gene-
rationis.

Dies scz eternitatis seu eternos (adjicies) id
est appones (super dies) temporales (regis) no-
stri christi quibus si christus in presenti regnat
in ecclesia et ipsi viuunt in christo vt post hos
dies transeuntes etiam regnet in sanctis et ipsi
cum eo in diebus illis qui non habent finem.
Deinde alijs vbi idem repetit dicens et adjici-
es (annos) scz eternitatis super (annos eius)
temporales quibus in presenti nobiscū est: adjicies
inquam (vsq; in diem generationis) presentis
et tpalis (et generationis) future et eterne qz hi
dies et anni sunt vnus dies qui continet et tran-
scendit secula presentis et future generationis.
Et hec dies est eternitas. q. d. eandem heredita-
tem dabis eis in qua est christus rex noster vt
regnet cum eo in eternū. Ipse enim rex cum ge-
neratione sua.

Permanet in eternum in conspectu dei
misericordiam et veritatem eius quis re-
quiret.

Permanet post annos presentes in eternū
in conspectu dei id est in manifesta dei visione
vbi presto est ad miserendū omnibus sic et illi
ibidem pmanebunt: hoc est autē sanctorū mer-
ces scz gloria visionis dei. Et quia tanta est dei
remuneratio et tanta est beatitudo ergo miseri-
cordiam eius qua in presenti peccata dimittit:
(et veritatem eius) qua in futuro pmissa reddit
quis (requeret) id est iterū et iterū queret. s. ad hoc
vt imitet eum. q. d. pauci misericordia dicis qz
nō nostra merita attendit deus sed bonitatem
suam vt peccata nostra nobis dimitteret et vitā
eternā pmitteret: veritas autem qz nō fallit red-
dere quod pmissit. agnoscamus et nos hic eam
et faciam⁹ hic misericordiā circa infirmos cir-
ca egenes circa etiā inimicos nostros: veritatē
vero nō peccando nec adjiciendo pctm̄ super
peccatū. Ideo autem sub interrogatione quasi

inuitado dicit quis requireret quia quāuis hoc
ineffabile bonū sit pauci sunt tamen qui requi-
rant aut requirentes pseuerent. Tanta est hu-
mana miseria in tantū abūdat iniquitas vt in
requirenda vanitate et mendacio sint multi: in
requirenda misericordiā et veritate sint pauci.
Nos autem de paucis his esse studeam⁹ vt cū
electis dicere possimus quod subdit.

Sic psalmum dico nomini tuo in secu-
lum seculi: vt reddam vota mea de die
in diem.

Sic psalmum dico rē. q. d. sub hac spe po-
sitis qz spero te daturū mihi hereditatē in fu-
turo et me mansurū in eternū in conspectu tuo
(sic psalmū dico nomini tuo) id est sic bñ ope-
rabor ad honorē nominis tui. **E**t (sic psalmū
dico) predicando et opere complendo seu hym-
nisando et bene operando (in seculū seculi) id ē
quādiū durabit hoc seculū qz non ad tempus
hoc est agendū (vt reddā vota mea) bonorū ope-
rum que voueo vlt meipm̄ quem deuoni in ba-
ptismo (de die in diem) id est assidue p singulos
dies vt tandem pueniam ad illū diem vbi in
eternū tibi psallam. Si vis in eternū psallere
redde vota tua in isto die donec puenias in il-
lum diem vbi psallas sine fine.

Oratio.

Anticitatū nostrarū misericordissime cōso-
lator deus: ptege familiā tuā a facie inimici vt
a te turre fortitudinis p̄munita inhabitaretur
bernacula mereamur eterna. Per do.

Psalmus de obedientia deo debita
et in tribulatione patientia ac de conhi-
dentia in deo bona sed in hominibus et
terrenis omnibus vana.

Ps. lvi.

Donne deo subie-
cta erit anima mea ab ipso enim salu-
tare meū.

Auctor psalmi. ppheta dauid. Titulus hic ē
In finem pro ydibun psalmus dauid. id est
psalmus iste est dauid pphete qui hic loquitur
habitus p ydibun id est agens de trāsiliēte.
transiliēte dico in finē id est in christū et inui-
tante nos ad sūmum bonū. Quia enim voca-
ti ad fidem auditores ad permanēdū in grātia
rum actōne sua monuerunt iam tanquā trans-
siliētes et superiores effecti suos inferiores ad
exemplum sue humiliatis et patientie ac con-
temptus diuinitatū et temporalium hortant. Ma-
teria obedientia deo debita et in tribulatōe pa-
tientia in deo p̄fidētia bona s; in hoibz terre

nis omnibus vanis. **I**ntentio: nos admonere ut
spemendo et transilendo ista temporalia va-
na et caduca per obedientiam et patientiam sperem-
us eternam et nulla tribulatione vel persua-
sione impediamur qui terrenis dimissis ad so-
la celestia tendamus. **S**ententia in generali p-
pheta in isto psalmo loquitur in persona tran-
silientis et cuiuslibet iusti qui ex obedientia ad-
deum persecutiones iniustas patienter tolerat
hortans universos fideles ut in domino confi-
dant arguitque errantes et persecutores de vani-
tate quod in caduca huius mundi felicitate spe-
rant subiungitque fixam et immutabilem de pu-
nitione malorum et premiatione bonorum sententiam
Sententia in speciali. **T**ransilens ille videns
tot impedimenta seculi deo se subdit inferiori-
bus se invidis transiluisse cum dolentibus et rui-
nam ei imminantibus quasi de alto in crepando
respondet dicens. (Nonne deo) qui est super
omnia (subiecta erit anima mea). i. obediens
et mandata eius observans eius fideliter servi-
ens et nihil preter eum cupiens. q. d. erit omni-
no: et si agitis ut movear: et si multa transilio hoc
dicit ne transilendo superbiat non elatus ex his
que infra sunt sed humilis ex deo qui supra est
sciens quoniam qui se exaltat humiliabit et iustus
est et ei subiciatur ab ipso enim est salutare meum). i.
salus et salvatio mea in corpore et in anima. **E**t
hoc probat dicens.

Nam et ipse deus meus et salutaris me-
us: susceptor meus non movebor amplius.

Nam et ipse est (deus meus) qui me creavit
et salutaris meus) qui me salvavit (susceptor meus)
qui me de morte ad vitam de pena ad gloriam su-
scipit ideoque (non movebor amplius) et de cete-
ro ab ipso contra eius voluntatem faciendo: licet
enim aliquando mortuus fuerim nunc susceptor
et sanator ab auctore et redemptore meo iam vel-
terius non movebor. **E**t quod tantum habeo salva-
torem et ab eo amplius non movebor ergo o stulti-
ti et miseri peccatores.

Quoniamque irrumpitis in hominem: interfici-
tis universi vos tanquam parietem inclinatum
et macerie depulso.

Quoniamque irrumpitis). i. quam diu irrationabili-
ter impetum facitis (in hominem) exteriorum quod versus
ad animam pertingere non potestis sed vos in eo
quod agitis vestrum cogitate interitum quod in hoc (in-
terficiatis universos) ipsos in anima. **Q**uicun-
que bonos a suo proposito nitimini removere siue
dissuadendo siue persequendo vos ipsos in hoc
intus occiditis: animas vestras damnatis. **I**r-
ruitis inquam incubentes ei (tanquam parietem in-

clinato) ad ruinam et maceriem) que est constructio
factorum sine cemento ligamine: ut sit circa hortos
et vineas (depulso) se a statu suo et casum mi-
nanti quod sic nos putatis faciles ad cadendum et
pronos ad ruinam tanquam omni destituamur au-
xilium sed non est ita. **E**t quis ita admoneri.

Verumtamen precium meum cogitaverunt re-
pellere: cucurri in siti: ore suo benedice-
bant et corde suo maledicebant.

Verumtamen) non ideo cessant mali sed cogi-
tauerunt) abscondentes venenum in corde et si non
audent perferre (precium meum repellere) a me. i. de-
um meum et gloriam quam spero futuram meritis la-
boris mihi auferre ideo (cucurri) in via punitis
vite ad precium meum obtinendum non ut piger et
fastidiosus sed (in siti) sancta hoc est in ardore
et desiderio magno tanquam sitiens iusticiam et co-
rum salutem sed ipsi quasi syrene diaboli nitentes
cursum meum impedire (ore suo benedicebant)
ut adulatoris me verbis deciperent et corde suo
maledicebant) iniquitatem et mortem machinan-
tes. **I**niqui enim quando aperte bonos non audent
persequi ore loquuntur bonum sed intus in corde la-
tet venenum. **I**deo animam suam inter tot pericula ex-
hortans subdit.

Veruntamen deo subiecta esto anima mea:
quoniam ab ipso patientia mea.

Veruntamen) quicquid illi faciant me impu-
gnando (deo subiecta) et obediens (esto anima
mea) sicut cepisti recognoscere te ab eo accepisse
bona que habeo humilia te illi quantum potes:
et merito debes subijci (quoniam) inter tot scan-
dala (ab ipso) est (patientia mea) tanquam a cau-
sa exemplari et etiam efficiente ipse enim est exem-
plar totius patientie et etiam ipse patienter facit
in tribulatione. **N**emo enim per se tanta vel apta
bella vel occultas insidias tolerare posset nisi
omnipotens deus vires patientie tribueret. **N**on
etiam anima mea debet esse deo subiecta.

Quia ipse deus meus et salvator meus
et adiutor meus non emigrabo.

Quia ipse) est (deus meus) qui vocavit me ad
fidem et cultum divinitatis sue et salvator meus)
qui me redemit et iustificat et per viam salutis
ducit (adiutor meus) ad bene operandum et me
per opera meritoria ad patriam perducendo ac
glorificando et ideo (non emigrabo) id est non
recedam a dei subiectione nec ab eo separabor
vita vel morte. vtile est consilium in omni tribu-
latione deum nostrum salvatorem atque adiutorem re-
minisci quatinus ab eo nullis tentationibus va-
leamus emigrare. **U**nde ad hoc subdit.

In deo salutare meū et gloria mea: de
auxilij mei et spes mea in deo est.

In deo est hic (salutare meū) .i. p. deum ha
bco saluationē et saluus ero .i. iustus et impio
(et gloria mea) est in deo .i. in nulla re glorioz ni
si in deo vt qui gloriatur in dño gloriatur. **N**el (in
deo) erit i futuro (salutare meū) .i. salus et salua
tio qz tunc liberabimur ab omni miseria et ma
lo (et gloria) .i. glorioz (mea) qz p ipm gloria
eternē viterribimur. q. d. saluus et gloriozus ero
in eo. **I**nterim nunc inter tentatōes ipse est de
us auxiliij mei in certamine. **D**at enim auxiliū
certantibz: hoc dicit ne quid sibi homo deputz
(et spes mea in deo est) donec venerit res. **I**git
exemplo meo.

Sperate in eo omnis congregatio po
puli: effundite coram illo corda vestra:
deus adiutor noster in eternū.

Sperate in eo) transilientes eos qui in va
nitate sperant (omnis congregatio ppli) scz fidelis
id est omnes qui congregati estis in vnitate fi
dei et vt digne in illo possitis sperare (effundite
corā illo corda vestra) .i. occulta cordiū ei rese
rate et corda ab omni fordeviciozū cuacuate
plangendo: cōfitemdo: deprecando: nam qui nō
habet cor vacuū a malo si sperat nō est spes sz
presumptio qz (deus) est adiutor noster in eter
num) nō solū tpaliter sicut homines adiuuant
sed etiā ad eternitatem pmerendā et prestandā et
quāuis deus debeat esse spes nostra et sic opet
nobis.

Verūtamen vani filij hominū: menda
ces filij hominū in stateris vt decipiant
ipsi de vanitate in idipsum.

Verūtamen filij hominū) .i. imitatores car
naliter uiuentiū qui nō attendunt sed sunt (va
ni) .i. dediti vanitatibz sperando in rebus tran
sitorijs et caducis sunt etiā (mendaces filij ho
minū in stateris) .i. in libra iusticie in boni ma
liqz deliberatōe malū bono pponderantes vel
iusti videri volentes cum sint fallaces vel ad lit
teram iniquis ponderibz vtentes (vt decipiant
ipsi de vanitate) .i. de rebus vanis (in idipsum)
id est inter se seu inuicē. s. vnusquisqz aliū **N**el
(vt decipiant) alios (ipsi) existentes et cōuenien
tes (in idipsum) .i. in vnū (de vanitate) qz et si va
rij et diuer si in studijs pueri sunt in malicia nū
et vanitate in vnū sunt et pueniunt. **S**ciens er
go conuertit se ad eos. d.

Nolite sperare in iniquitate: et rapinas
nolite cōcupiscere: diuitie si affluant: no
lite cor apponere.

Nolite sperare in iniquitate) deceptōis sed

in deo meū sperate (et rapinas nolite concupi
scere) auferendo pviolentiā aliena. q. d. nec spe
retis nec cupiatz que rapiant alijs etiā si nō ha
betis et quasi et necessitate rapturi sitis (diuiti
cie si affluant) aliunde qz p fraudē rapinas. i.
si habundent et etundent tanquā de fonte cū
rant (nolite cor apponere) ardentē eas amana
do et tenaciter custodiendo in eis cōfitemdo et
sperando inde psumendo et supbitemdo. **N**on
damnat diuitias sed cor vetat apponi et in eis fi
gi. **E**t vt magis eos a vanitate dissuadeat ppo
nit duo qz alterū deterrēt alterū demulcet. d.

Semel locutus est deus duo hec audi
ui: qz ptās dei est et tibi dñe misericor
dia: qz tu reddis vnicuiqz iuxta opa sua.

Semel) id est firmiter et immutabiliter (lo
cutus est deus) quasi vnica locutione vt recta
et inuariatibz. **U**nde si semel nō ad numerū re
ferendū est sed ad sententię firmitatē (duo hec)
valde necessaria que vobis dictū sum ibi (au
diui) auditu interiori in alto quo trāsiliui. i. spi
ritu inspirante et reuelante intellexi nō ex me lo
quor. **A**udiuit forte alia multa sed nō est opus
dici nobis. **I**lla duo sunt ptās et misericōdia de qz
bus sunt omnes scripture qz docent qz potens
est vt penā infligat et misericors vt remuneret.
Unde sequitur (qz ptās iudicandi et puniendi
(dei est) omnia enī potest et omis ptās a deo est
et mutās psonā adiungit aliud. d. (et tibi dñe)
est misericōdia) remuneradi: ptās ergo timeat: mi
sericōdia amet: nec p misericōdia ptās cōtemnat
nec p ptate de misericōdia desperetur (qz tu reddis
vnicuiqz iuxta opa sua) bonis quidē ex miseri
cordia pmiū malis pō ex iusta ptate supplicij.

Ratio.

Subde tibi dñe animas nostras quoniam tu
es patientia nra vt reuertes incerta diuitiaz
delectamenta te solū ptempta omni mundi va
nitate sequi mereamur. **P**er d.

Psalmus de diuina consolatione ec
clesie in ariditate huius seculi velut in de
serto vel veri anachorite in loco solita
rio. **P**s. lxiij.

Deus deus me? ad
te de luce vigilo.

Auctor psalmi ppha dauid. **T**ali
lus talis est psalmus iste cōuenit et attribuit da
uid. i. ecclesie que hic loquitur habitus de his que
sustinuit ipa eccia cum esset in deserto ydumee
id est in ariditate huius seculi et vite vbi sint et
misericōdiam expetit donec eterna capiat. **E**cclia

enim fidelium de qua supra dicitur instruit nos hic suo exemplo in erumnis et tentationibus huius seculi quanto superne patrie desiderio debeat esse estuare et ad deum festinare quantamque vigilantiam in eius voluntate adimplenda habere ut in futuro dei laudem mereamur acquirere. Materiam diuinam consolatio ecclesie in ariditate huius seculi velut in deserto sitientis et misericordia a deo expetentis. Intentio monere fideles ut soli deum sibi eligant et ad eum omni desiderio festinent ac recte et bene conuersari in medio huius per se et praeuere nationis studeant. Sententia in generali propheta in isto psalmo loquitur in persona ecclesie quomodo in deserto huius seculi et vite se habeat quia deum videre desiderat quem et laudat et id amplius agere optat vel etiam mea est diuina consolatio veri anachorite in loco solitario. Intentio: monere fideles fugere mundum prauum et peruersum et propter consolationes diuinas petere desertum. Sententia in generali propheta loquitur in persona cuiuslibet veri anachorite: qui scilicet mundum fugiens petit desertum ut diuina percipiat beneficia et hostium euadat machinamenta. Sententia in speciali. Ecclesia ergo necessitantibus huius vite estuans clamat.

Deus communis omnium per potentiam et creationem quem quies (deus meus) specialiter per redemptionem et uocationem et signanter per cultum et singularem dilectionem (ad te de luce vigilo) ad litteram. id est summo mane ad tuas laudes consurgo scilicet diluculo et matutinali hora quando christus resurrexit et nos ad surgendum et laudandum exemplo sue resurrectionis animauit unde instituta sunt laudes nocturne ut semper sumus patrum memores iudicii semper quosdam hora quando christus resurrexit affuturi per quam resurrectione laudes decantant matutine. Vel moraliter (vigilo) id est diligenter studeo et curiosus sum ut bene operari incipiam (ad te) per merendum et ad maius voluntates exequendas et hoc (de luce) gratie id est ex quo suborta est mihi lux gratie que nos excitat et ad deum vigilare facit. Vel (de luce) id est per puritatem bone conscientie. De qua uigilantione dictum est in euangelio: beatus ille seruus quem cum uenerit dominus inuenit uigilantem: huius autem uigilie causa ostendit cum subiungit.

Situit in te anima mea: quia multipliciter tibi caro mea.

Situit in te anima mea id est in te solum consolari et ad te venire tibi inherere beatissime ardenter desiderat: desiderium enim sitis anime est. Anima quidem desiderat deum multis de causis sed ad desideratum finem peruenitur laboribus carnis que deum desiderat causis pluribus. Unde subditur (quia mul-

tipliciter) id est multo amplioribus causis quam anima: subicitur enim amplioribus meritis (tibi caro mea) situit ut uidelicet in ea resurrectione atque immortalitate quam promissisti tibi appareat quia et ei promittitur resurrectio quomodo et anime beatitudo caro itaque multiplices defectus patitur et quia multipliciter fatigatur tam multipliciter sitit a deo insatigabilem incorruptionem et ideo multis modis deo deseruit ut ad desideratum finem et ipsa et anima peruenire possit. Deinde subdit ubi sitiat.

In terra deserta et inuia et inaquosa sic in sancto apparui tibi: ut viderem virtutem tuam et gloriam tuam.

In terra deserta et inuia et in aquosa) et se id est in hoc presenti seculo quod est terra deserta quantum in se est ab omni bono et (inuia) id est sine via non habens viam veritatis et in aquosa) id est sine aqua non habens refrigerium vere salutis (sic in sancto) scilicet desiderio ut habitum est id est per sanctum desiderium (apparui tibi) id est vidi tibi me (ut) et ego (viderem virtutem tuam et gloriam tuam) id est te: nemo enim videt deum nisi prius deo appareat id est a deo videatur. Ergo in sancto desiderio appareamus deo ut et ipse appareat nobis. Ad hoc etiam anachorite loca deserta et inuia querunt ut deo perfectius inhereant et consolationes diuinas melius percipiant. Ideo hec omnia sic ago.

Quonia melior est misericordia tua super vitas: labia mea laudabunt te.

Quonia melior est misericordia tua) diuina (super vitas) humanas. Multe sunt sanctorum vite in hoc seculo alius deo seruit in iungio alius per continentiam alius per communem vitam alius per solitariam alius per actiuam alius per contemplatiuam diuersi diuerso modo secundum mensuram gratie que unicuique data est a deo. Quantumcumque quisque perfecte uiuat: quia sancte et pure deo deseruiat: tamen ad celeste regnum non perducitur nisi diuina misericordia cum bonis operibus adiungatur ideo (labia mea laudabunt te) id est laudabilem te alijs predicabo: De tanta enim pietate domini misericordia ne ingrati simus laudes et gratias quas possumus referre debemus. Et sicut labijs laudo.

Sic benedicam te in vita mea: et in nomine tuo leuabo manus meas.

Sic etiam (benedicam te in vita mea) scilicet tota id est bene uiuendo. Sic enim digne quisque laudat quando cum labijs vita concordat et in nomine tuo id est ad honorem gloriam nominis tui (leuabo manus meas) ad te in precibus et orationibus.

nibus ad litterā. **Uel** manus meas id est opera bona (leuabo) ab appetitu fauoris respectu superne patrie bona opera exercendo et nō meam sed dei gloriam in eis querendo. **Et** ut labijs digne laudare et recte viuēdo ac bene operando deū benedicere valeat impinguari dono sue gratie postulat euz subiungit. **Et** ut hoc possim vīnam.

Sicut adipe et pinguedine repleat anima mea: et labijs exultationis laudabit os meum.

Sicut adipe et pinguedine repleat et reficiatur (anima mea) tua grā hic vbi suis ē. **Adips** pprie vocatur pinguedo illa que est circa vitā et intestina sed pinguedo dicitur que est in carne et membris exterioribus. **Sicut** adipe ergo et pinguedine anima repletur quando et charitas ē in mente et foris alacritas spiritualis apparet in in actōne: hilarē enim datorē diligit deus. **Uā** et subdit et labia exultationis laudabit os meū. **scilicet** et nomē sanctū tuū qz in dñi seruitute ipi laude nō tristitia sed gaudiū haberi debet. nec solum laus dei debet esse in ore sed etiā in meditatione et ope. **Unde** et subdit.

Si memor fui tui super stratum meum in matutinis meditabor in te: quia fuisti adiutor meus.

Si. i. qz. **memor** fui tui sup strātū meū. i. in quiete ne ipsa dissolueret et faceret obliuisci deum (meditabor) etiā (in te in matutinis). i. in opibus lucis et actibus bonis. **Digna** enī et bona debemus operari tanquā in luce filij lucis sepe quādo quieti sunt hoīes p quietē dissolūtū tū et obliuiscunt deū hec sancta anima in q̄te sua deū reminiscit. vnde cōstat qz et in actōibz suis in deo meditabit (qz fuisti adiutor meus) nisi enim adiuuet hic deus bona implere non possumus. **Uel** p strātū in quo quiescimus accipe p̄pera in quibz ille est memor dei qd vix homo facit et p matutinas noctē et aduersa.

Et in velamento alarum tuarum exultabo: adhesit anima mea post te: me suscepit dextera tua.

Et si quid occurrit (in velamento alarum tuarū). i. in p̄ctōe potentie ac viscerose charitatis clemētie tue (exultabo). i. hilaresco in bonis opibus nihil timendo nec solū exultabo s; tam feruenti desiderio et charitate (adhesit anima mea post te) vt sit post te. i. vt te sequat quōd nō dicit obediat tibi et qz sic adhesit (me suscepit) alis p̄gendū a piculis et ad regendū (dextera tua). i. p̄piciatio tua diuina. **Uā** me suscepit dextera tua. i. virtus et grā tua in magnā dignitatē

a deiectione in qua ppter peccatū erā me sustulit.

Ipsi vero in vanū quesierunt animam meam: introibunt in inferiora terre: tradent in manus gladij: p̄tes vulpiū erūt.

Ipsi vero scz p̄secutores et inimici (in vanū) et frustra (quesierunt animā) et vitā (meā) p̄dere qz ardentē tibi adherēdo euasi et nō potuerūt implere qd voluerunt nec intentū habuerunt ideo (introibunt in inferiora terre). i. in infernū vbi damnabunt (tradent in manus gladij). i. in potestātē p̄petuitatē tormentorū quibz sunt detrunari (partes vulpiū). i. dolosorum (erūt) hoc est p̄cipites erunt p̄ne dolosorum in inferno sepultorū qz modo se dolosis p̄aua volūtatē cōiungunt. **Uel** (partes vulpiū). i. demonū (erunt) sortē eorū suscepturi qz sicut boni annumerantur iuxta merita diuersis ordinibz angelorum ita mali ordinibz demonū transformati in illos.

Rex vero letabitur in teo: laudabuntur omnes qui iurant in eo: quia obstruū est os loquentium iniqua.

Rex vero scz quilibet iustus et bonus bene regens anime sue regnū motus carnales terrenos et quicquid viciosum est reprimendo (letabitur in deo) malis vt dictū est sepulcris in inferno et (laudabunt) i. in fine laudabiles apparebunt (omnes qui iurant in eo). i. qui fidem dei p̄mittūt seruāt q̄ sacramenta eius inuolabiler custodiūt qui animas suas et bonā vitam illi vouent et reddunt et vere laudabunt q̄ modo ab iniquis vīperant (quia obstruū est) id est obstruitur in iudicio vbi omnis iniquitas victa obmutescet (os loquentū iniqua). i. cōtra bonos qz iā quid dicere valeat nō habebit. **Unde** nullo omnino contradicente boni laudabuntur. **Ratio.**

Ad te de luce vigilantibz lumen largire p̄petuum auctor lucis eterne deus: vt te laudent labia nostra: vita benedicat te meditatio nostra in matutino glorificet. **Per** do.

Psalmus de oratōe christi in sua passionē ne cedat inimicis et vt constantiā habeat libereturq; finaliter ab eis.

ps. lxiij

Exaudi deus orationem meam cum deprecor a timore inimici eripe animā meā.

Auctor psalmi p̄pha dauid. **Titulus** hic est in finem psalmus dauid hoc est psalmus ille cōuenit vero dauid. i. christo qui hic loquit ad iuncta sibi voce corporis dirigens nos in finē

Id est in sui conformitatem. **Docet** enim nos suo exemplo qualiter in deserto huius seculi de quo supra dictum est inter persecutores nos debeamus habere et qualiter orantes debemus in tribulationibus perseuerare hoc attendentes quia quanto fuerit asperior et iniquior tribulatio nostra tanto in futuro maiorem habebimus perfectum illi vero maiorem defectum. **Materia:** tribulatio a iudeis christo nequiter illata et ab ipso dulciter tolerata. **Intentio:** monere nos ad imitandum christum in constantia et tolerantia passionum et in passionibus orandum et in domino sperandum. **Sententia** in generali prophetia in isto psalmo in persona christi orat ad deum pretem petendo ab aduersariis liberationem describendo eorum malignitatem et frustratam intentionem et sequentem ex his fructum et utilitatem. **Orat** autem in passione ad instructionem fidelium ut si ipse qui prescius erat futuri orare voluit multo magis qui incerti sunt sedule dent operam orationi et maxime in tribulatione. **Sicut** enim caput nostrum sic et nos in tribulationibus hic rogamus. **Sententia** in speciali. **Orat** ergo christus in passione dicens. **Exaudi** deus orationem meam cum deprecor id est de corde et totis viribus precor. **Nunc** te pater deprecor nunc exaudi orationem meam que autem sit ista oratio declarat cum subdit (a timore inimici) id est inimicorum scilicet iudeorum (eripe animam meam) non quidam ut non moriar sed ut eos non timeam qui tamen corpus possunt occidere sed te quod animam et corpus potes perdere. **Non** igitur orat ut non occidatur sed ut occidentem non timeat ne forte timendo succumbat nec hoc ideo postulat ut timore aliquo frangi valeat sed ut exemplo suo infirmantibus membris orandi formam atque in passione et tribulatione constantiam tribuat. **Et** quod de exauditione securus sit ostendit dicens.

Protestisti me a conuentu malignantium a multitudine operantium iniquitate.

Protestisti me a conuentu malignantium voluntate et consilio id est a collectione mala de me cogitantium et malum in corde machinantium et non solum a conuentu malum volentium sed etiam (a multitudine operantium) in actu in me iniquitatem illam singularem scilicet crucifixionem. **Iniquitas** fuit occidere eum qui tot bona eis fecerat: sed quomodo prectus sit est aduertendum. **Ipsi** enim intendebant inferre christo mortem perpetuam sed tertia die resurrexit delere famam sed divulgata fuit: auferre fidem a suis sed dilata et inualuit. **Exaudi** inquit et necesse est ut exaudias.

Quia exaceruerunt ut gladium linguas suas intenderunt arcum rem amarum: ut sagittent in occultis immaculatum.

Quia exaceruerunt id est valde acuerunt (ut gladium linguas suas) id est sicut gladius acutus ut magis icidat ita ipsi acutissime excogitabant quid in me peius dicere potuissent et verba acuta aperte mortem inclamando ad me occidendum protulerunt et ita si non manibus linguis tamen occiderunt (intenderunt arcum) id est dolos et occultas insidias parauerunt: arcus enim occulte gladius aperte ferit (rem amarum) scilicet ut discipulus et conuiua perditior fieret (ut sagittent in immaculatum) id est quasi ignorantem occidat innocentem et hoc (in occultis) id est latenter quantum ad suam opinionem. **Ad** hoc quesierunt quomodo a discipulo traderetur a iudice romano dannaretur ab ipsis romanis crucifigeretur si fuit acumen lingue: hoc arcus hoc sagitta sic per alios christum sagittauerunt sic gladio proprie lingue occiderunt. **Unde** et subditur.

Subito sagittabunt eum et non timebunt: firmauerunt sibi sermonem nequam.

Subito id est insidiosae quasi inopinate et improuise (sagittabunt eum) id est occident quasi nescientes ut eis videtur et scelus implebunt et inde (non timebunt) deum vel iudicium eius quod (firmauerunt) obstinatione non veritate nullo modo volentes obmittere (sibi) id est ad malum suum dicendo sanguis eius super nos et super filios nostros: non domino cui non nocuerunt (sermonem nequam) vel malignum scilicet quo prelocuti sunt ut eum interficerent et postea obstinate mortem eius petierunt dicentes: expedit ut vnus homo moriatur pro populo: et reus est mortis: et crucifige crucifige et huiusmodi.

Narrauerunt ut absconderent laqueos dixerunt quis videbit eos.

Narrauerunt et apud se disposuerunt (ut absconderent laqueos) et pararent occultas fraudes inter se tractantes quomodo dolose et absconse christum caperent et occiderent tradendo eum per discipulum iudicando per principem et manum interficiendo per milites eius. **Talis** fuit absconso laqueorum de quibus etiam (dixerunt quis videbit eos) scilicet laqueos istos et fraudes id est quis poterit percipere vel cauere. q. d. nullus. **Necque** enim hoc ab aliquo deprehendi posse putauerunt nam ita effronite mortem christi querebant ac si deum lateret et ipse non videret ut putabant sed non profuit illis. **Nam** sequitur.

Scrutati sunt iniquitates: defecerunt

Scrutantes scrutinia.

Scrutati sunt id est inquisierunt (iniquitates) scilicet quomodo per falsos testes iustum accusarent et quomodo dolose eum perderent sed (defecerunt) ab intento: ipsi (scrutantes scrutinia) id est acerba et acuta consilia hoc est in ea subtili et frequenti inquisitione nihil potuerunt perficere: querebant enim extinguere christi nomen quod magis clarificatum fuit per suam passionem. Quanto acutius et subtilius dolos cogitauerunt tanto plus et grauius a veritate et equitate defecerant et in tenebras mergebant. Quia enim non videbant deum putabant se non videri a deo scrutati igitur sunt sed frustra quia.

Accedet homo ad cor altum: et exaltabitur deus.

Accedet sponte ad passionem (homo) scilicet christus qui non pateretur nisi homo esset (ad cor altum) id est profundum et secretum in hoc habebit vel ei erat quia hoc faciebat secundum altum et profundum dei consilium. Vel (accedet homo) scilicet christus in passione (ad cor altum) id est profundum et secretum dei consilium nam voluntarie accedens ad passionem perfecit profundum secretumque diuinum mysterium quo disposuerat deus filium suum pati pro redemptione mundi (et exaltabitur deus) in resurrectione. quod dicitur occiditur ut homo in passione et ipse idem exaltatur ut deus in resurrectione et acquirat nomen quod est super omne nomen. Audi quomodo exaltatus sit deus et hi qui persequebantur humiliati.

Sagitte paruulorum facte sunt plage eorum et infirmate sunt contra eos lingue eorum.

Sagitte humiles (paruulorum) et simplicium scilicet apostolorum facte sunt plage eorum qui sagittabant et non timebant quia iam verbis eorum feriuntur et prosternuntur. Infirma enim mundi elegit deus ut confundat fortia (et infirmate sunt lingue eorum) id est sermones eorum facti sunt cassi virtute resurrectionis sue in omnibus que contra eum dixerunt et hoc (contra eos) id est in malum et verecundiam eorum qui firmaverunt sibi sermonem nequam. Cessauerunt enim minere blasphemie: cognouerunt sua scrutinia non valere atque a tanto strepitu verborum siluerunt. Talis est mutatio dextre excelsi: deo igitur sic exaltato et visis miraculis.

Conturbati sunt omnes qui videbant eos: et timuit omnis homo.

Conturbati sunt ad penitentiam et compuncti corde (omnes) id est ex omni genere homines (qui videbant) et intelligebant (eos) scilicet iu-

deos defecisse et confusos: in efficacem eorum esse fallaciam. Cor durum alij de illis turbant et tamen ipsi non penitent (et timuit omnis homo) rationalis deum et sibi iudicium imminere diuinum id est omnis utens ratione ad intelligenda que facta erant timori domini se subdidit. Qui ergo non timuit non fuit homo id est vsus ratione. Sed si timet homo deum non cum terret homo quin annunciet sicut apostoli prohibiti predicare de christo non ideo destituerunt et ideo isti sic eruti a timore inimici sed deum timentes vna cum apostolis.

Annunciauerunt opera dei: et facta eius intellexerunt.

Annunciauerunt alijs predicando (opera dei) scilicet necessitate passionem resurrectionem ascensionem missionem spiritus sancti humanitatem et diuinitatem virtutesque et miracula (et facta eius) in celis esse diuina non puri hominis et cur essent facta quia factam nostram esse per dei redemptionem et salutem cognouerunt qui prius utilitatem operum eius non intellexerunt. Intelligamus et nos cum per facta nos redemisse et studeamus non solum verbis sed etiam operibus ipsum benedicere et laudare et inde scilicet per huiusmodi operibus.

Exaltabitur iustus in domino et sperabit in eo: et laudabunt omnes recti corde.

Exaltabitur iustus per christum redemptus et per fidem operum domini iustificatus (in domino) non in se ipso non in mundo (et sperabit in eo) vitam eternam in futuro et tunc quando damnabunt peruersi (laudabuntur) id est laudabiles apparebunt adepti gloria (omnes) et quicumque sine personarum acceptione recti corde qui recte credunt et bene viuunt. Illi sunt recti corde qui propria voluntate relicta voluntati penitus se subiiciunt diuine qui rectam et iustam intentionem habentes per amorem recte tendunt in deum et quibus per omnia placet deus. Sed curui corde sunt quibus non placet quicquid deo placet.

Oratio.

Tutela omnium credentium deus custodi ecclesiam tuam a conuentu malignantium qui cas occultis iaculis impugnare nituntur ut te salubri rectoque retinens intellectu iustorum meritis perpetuo letetur. Per deum.

Psalmus de laude dei ac potentia eius et virtutibus necnon de multiplicibus dei beneficiis in presenti collatis et in futuro conferendis.

ps. lxiij.

DE decet hymnus

deus in syon et tibi reddetur votum in hierusalem.

Auctor psalmi propheta david. Titulus talis est. In finem psalmus david etc. Hoc est psalmus iste dirigens nos in finem id est in christum et consummationem est david et est canticum id est exultatio: hieremie et aggei quia exponit nobis illud unde exultauerunt illi reditu populi israel de babilonia in hierusalem prophetantes canticum in quo habuit de verbo peregrinationis id est de reuelatione que facta est eis a deo per captiuorum peregrinationem cum inciperent perficere id est reuertere de babilonia in hierusalem. Hic enim exultatio per figuram nostram peregrinationem quam habemus cum spiritualiter perficere de hac peregrinatione incipimus et hinc babilonie non intendentes deum amare intendimus. Est enim conceptio amoris initium perficendi et incipit exire qui incipit amare. Exeunt pedes sunt cordis affectus charitas facit ciues hierusalem cupiditas babilonis si corpore ad huc sunt permixti desiderio tamen sunt separati. Materia: laus dei multiplex eius beneficium et acceptum et accipiendum. Intentio: exaltare ad dei laudem pro multitudine beneficiorum sue bonitatis nobis in redeundo ad celestem patriam collatis et in punctione promissis. Quia enim ut supra dictum est letatur nunc iustus in domino deinde laudabilis comparebit in futuro. Intendit hic propheta cunctos in ecclesia futuros admonere ut attendentes quod eis diuina misericordia in redeundo ad celestem patriam conferat quid in peruentione promittat non ingrati existant sed diuinis laudibus et gratiarum actionibus decenter insistant. Sententia in generali propheta in isto psalmo in persona ecclesie vel cuiuslibet fidelis suam orationem exaudiri postulat potentiam et virtutes ac bona et multiplicia beneficia dei enunciat et comedat. Sententia in speciali: in voce ergo reuertentium propheta letus cantat dicens. (Reyo) (deus) non deos gentium (deceat hymnus) id est laus dei cum canticum quem cantat qui uere deum amat hoc (in syon) id est in ecclesia presenti nam syon interpretatur speculatio et in ecclesia gloriam dei a longe speculamur quasi diceret deceat et iustum est ut ecclesia sancta te laudet propter multa beneficia sibi collata (et tibi) de bonis operibus (reddetur) perfecte (votum) id est laus pro gratiarum actione (in hierusalem) id est in visione pacis scilicet in patria celesti nam hierusalem visio pacis interpretatur que ibi perfecte habetur

bitur hic ergo in presenti uonemus bene operando et cogitando ibi reddemus pro utroque deum laudando. Tunc nostrum desiderium ad implebitur tunc reddetur et perficietur votum quod hic agere incipimus sed ex toto adimplere non possumus. Ad hoc suspirat ecclesiarius de et suppliciter exorat dicens. Et iam nunc hic.

Exaudi orationem meam: ad te omnis caro ueniet.

Exaudi orationem meam) parcendo mihi de omnibus offensis meis ut mundus et sine macula securus ad te ueniam et in illa celesti hierusalem votum meum persoluam quia (ad te o omnis caro) id est omnis homo bonus et malus et de omni genere statu et conditione hominum (ueniet) in iudicio finali ut referat unusquisque quod gessit quia non es personarum acceptor. Ubi aperte propheta resurrectionem generalis annunciat. Et necesse est ut exaudias Quia.

Verba iniquorum preualuerunt super nos: et impietatibus nostris tu propitiaberis

Verba iniquorum) scilicet diabolice primorum parentum iniqua suadentium (preualuerunt) ut mare mergens (super nos) id est peccerunt nos in hoc exilium et in peccatum dimerferunt et cum (impietatibus nostris tu propitiaberis) agnoscendo et condonando eas ac ueniam dando nobis. Primum peccatum per verbum factum est et per verbum multa mala quotidie fiunt. Cauendum est igitur malum lingue ne loquamur quod noceat nec a verbis impiorum deprauemur. Cuiuslibet enim ferreus conciliatrix est lingua. Unde hieronimus nullum membrum ita ab ineunte etate perhorruit que modicum membrum est et iniquum. Et.

Beatus quem elegisti et assumpsisti: inhabitabit in atrijs tuis.

Beatus) est omnis ille (quem elegisti) id est per gratiam de massa peccatorum segregasti predestinando et ad fidem vocando unde dicit non vos me elegistis sed ego elegi vos (et assumpsisti) in adoptionem filii et in sortem tuam iustificando quia (inhabitabit) non amplius mouendus (in atrijs tuis) id est in celesti hierusalem quam dicit atria propter amplitudinem et pluraliter quia ibi sunt diuerse mansiones et quilibet mansionem pro suo accepturus est merito et tunc ibi.

Replebimur in bonis domos tue: san

Etum est templū tuum mirabile in equitate.

Replebitur vsq; ad sūmum (in bonis) eternis (domus tue) celestis scz hierlm que sunt mira et ineffabilia qz nec ocul⁹ vidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascenderunt. **O**portet igitur ea nunc esurire et sitire vt tantis postmodum bonis mereamur repleti. Et subiungit que sit hec domus dicens (sanctum est templum tuum (celestis et celestis glorie quia sanctificatur p deum a quo inhabitatur (mirabile) non in exterioribz vt domus terre que columnis et marmoribus ac ceteris vanitatibz nitent sed (in equitate) et iusticia nam ibi apparent iudicia dei iustissima que modo videntur distorta quam iusticiā modo debemus esurire vt tūc ea satiemur. sancta electoz ecclia domus dicit qz a deo inhabitat tēplū qz p deū sanctificat h tēplū scz est in se et mirabile in eqtate q ad alios. Nā hec equitas in his duobz preceptis est qd tibi nō vis fieri alij ne feceris et q vultis ne faciant vobis homines tyos facite illis: **E**vt illis bonis repleamur.

Exaudi nos deus salutaris noster: spes omnium finium terre et in mari longe.

Exaudi nos) o (deus) qui es (salutaris noster) scz iesus christus per cuius incarnationē saluati sum⁹ et sine cui⁹ auxilio nihil boni possumus svr ab ista terrena domo ad illam celestē transeamus tu qui es (spes) non tñ indeoz sed (omniū finium terre) et etiam eorum qui sunt (in mari longe) id est omniū fidelū qui vbiq; habitant in terra et in mari. In illo enī sperant etiam illi qui in vltimis terre partibus habitāt et illi qui longe in remotissimis insulis maris consistunt. Quomodo autem tam longe sit factus spes ostendit cum subiungit.

Preparans mōtes in virtute tua accinctus potentia: qui conturbas pfundum maris sonum fluctuum eius.

Preparans) id est disponens ad agendum et ad vsus competentes (montes) id est aplos et pdicatores altitudine vite terrena omnia trāscendentes (in virtute tua) non ipsorum scz vocando iustificādo gratia: doctrina: et moribus informando et per eos miracula faciendo et bene potes eos preparare quia tu es (accinctus) et munitus (potentia) magna scz deitatis vt qd homo ex se non habuit deitas daret (qui) sic accinctus (cōturbas) ad penitentiā per illos mōtes (pfundum maris) id est: corda impiorū pfundius merfa in peccatis et tunc ex conturba

tionē: quod in imo est ad sūmum reducif quando malum quod in corde iacebat oris cōfessio ne aperitur et (sonum fluctuū eius) id est sonantes cōtradictōe et fluctuantes psecutōe quia.

Turbabunt gentes et timebunt qui habitant terminos a signis tuis: exitus matutini et vespere delectabis.

Turbabunt) primo (gentes) prope existentes ad penitentiā et pro peccatis voce apostolica et predicatorū audita ac visis miraculis (et) deinde (timebunt) deum vt credentes salui fiat etiam (qui habitāt terminos) vt in extremis terre scz longe positi (a signis tuis) id ē a miraculis que facta audient et si non videant et postea (exitus matutini et vespere) id est illius qui tempore iuuentutis et tempore senectutis erit p penitentiā a peccatis (delectabis) id est delectabiles facies tibi et angelis vt etiam ipsi qui erit a peccatis **Uel** (exitus matutini et vespere) id ē pspertatis et aduersitatis huius seculi (delectabis) id est delectabiles facies hominū: dans ei exire inde ne capiatur et extollatur piperis cui diuine sunt deus ne etiam terreatur et frangat aduersis pro quo passus est christus sed cūcta fori mente pertransseat ac letus et alacer ad finem tendat: delectare in domino et erit tibi mūdus fastidio. Qualiter autem hoc sit factū subdit quia.

Visitasti terram et inebriasti eam: multiplicasti locupletare eam.

Visitasti terram) id est hoīem pctōrem et terrenum eum per tuam gratiā aspirando et a peccatis reuocando (et inebriasti eam) gratiā infundendo et tanto amore tui replendo vt vita et moribus ad meliora immutetur: solet enī per ebrietatē bibentiū sensus mutari. Quedam enī quasi ebrietas videt contemptis diuitiis paupertatem amare: se ipsum contemptui habere tribulationibz gaudere mortem magis qz vitā diligere ad ea que nō apparēt tonis desideriis anhelare hoc modo inebriata terra non potest ei se sterilis. **U**nde sequitur (multiplicasti locupletare) et ditare (eam) id est multipliciter et multis modis donis et bonis spiritualibz ditasti et honorasti. hoc autem vnde factum sit declarat ei subiungit.

Flumen dei repletum est aquis: parasti cibum illorum quoniam ita est preparatio eius.

Flumen dei) id est populus dei prior scz fideles primitiue ecclesie profundi ad recipiendū egredientes a christo tanq; flumen a fonte res

pletum est aquis) id est spiritus sancti donis et gratijs. Unde alij potentur et irrigentur. Deinde post primum subdit de cibo dicens. tu (paraficium illoz) scilicet fidelium in comunione cor=poris sanguinis tui quoniam ita id est per te (est preparatio eius) cibi et sicut a te disponitur sine quo nihil fit. Et etiam scriptura sacra cibum noster ac panis vite et intellectus quo quotidie reficimur ne deficiamus in huius peregrinationis deserto. Unde scriptum est non in solo pane vivit homo sed in omni verbo quod procedit de ore dei. Sed quia hec fragilis homo suscipere non valet nec meretur nisi deus per misericordiam deo ideo orat.

Riuos eius inebrians: multiplica genimina eius: in stillicidijs eius letabitur germinans.

Riuos eius fluminis scilicet doctores qui de eius plenitudine biberunt et per quos spiritus sanctus ad audientium corda decurrit (inebrians) donis spiritus scilicet sapientie et gratie ut sibi et alijs sufficiat. Sed unde predicatorum deus inebriat inde fideles multiplicat unde sequitur (multiplica genimina eius) id est successionem inde pululantem scilicet filios ad fidem conversos id est da imitatores. pueros et riuos in fide generatos ut credentibus alij credant et per successiones predicatio non deficiat et in stillicidijs eius fluminis id est in guttis doctrine parue et tenuis scilicet in verbis interpolate et modeste cadentibus a maioribus illius fluminis (letabitur) spiritus scilicet quia inde perficitur (germinans) scilicet incipiens et rudis in fide noviter exortus qui magna ad huc capere non potest sed minora que audit libenter suscipit atque eos quos prevalet fructus bonorum operum et virtutum perferre studet.

Benedices corone anni benignitatis tue et campi tui replebuntur ubertate.

Benedices gratiam infundendo (corone anni benignitatis tue) id est collectioni et multiplicandi fidelium de mundi circulo acquisite ipse gratie in quo benignus mundo apparuisti et dicitur corona quia gloria victorie est vincenti diabolum et dicitur benignitatis dei ne quis glorietur de meritis suis deinde hanc benedictionem corone exequitur per presides dicentes et campi tui id est homines equitate et iusticia pleni scilicet iusti (replebuntur ubertate) bonorum operum vel imitatorum.

Pinguetescit speciosa deserti: et exultatione colles accingentur.

Pinguetescit etiam dulcedine gratie (speciosa deserti) id est peccatores dei gratia deserti et

steriles ut ubi abundavit peccatum superabundet gratia qui a sordibus eximuntur ac speciosi fiunt fide morum honestate et decore virtutum (et colles) a terra se elevantes vel quos deus erigit propter humilitatem (accingentur) id est preparabuntur ad spirituale prelium vel confortabuntur ad predicandum alijs et hoc in exultatione quia veniunt ad regnum.

Induti sunt arietes ouium: et valles abundabunt frumento: clamabunt etenim hymnum dicent.

Induti sunt etiam exultatione gaudentes de fructibus suis. Vel (induti sunt) veste nuptiali id est charitate erga deum et subditos (arietes ouium) scilicet duces gregum et prelati aliorum (et valles) id est humiles populi doctrina de montibus fluente irrigati (abundabunt frumento) id est cibo spirituali et fruge boni operis et propter ista beneficia eis collata (clamabunt) pre devotione deum laudantes (etenim hymnum dicent) in gratiarum actione: dei beneficijs non ingrati. Vel accipiendo de futuro (Benedicens corone anni benignitatis tue) id est sanctos tuos remunerabis que ut corona palmarum victorie circa te stabunt et victorie signum erunt et exequitur per partes dicens et campi tui id est ecclesie iudeorum quos spiritualiter extollebas sicut campos (replebuntur ubertate) id est eterna refectioe (Pinguetescit) interna facietate (speciosa deserti) id est ecclesie gentium quia omnia perfecte habebunt (et colles) id est martyres: qui campis id est iustis virtute preminent passionis (exultatione accingentur) id est ex omni parte tam in anima quam in corpore circa circumdabuntur (Induti sunt) id est induentur stola iocunditatis et exultatione (arietes ouium) id est duces animarum quia simul cum grege suo gaudebunt in eterna pace (et valles abundabunt frumento) quia obedientes et humiles anime celesti reficientur alimento. Ipse dominus erit frumentum eorum: ipse enim vere cibum animarum. Et ibi omnes non tam voce et verborum strepitu quam mente et cordis affectu in leticia ineffabili (clamabunt) et eorum clamor non nisi laus dei erit ideo subdit etenim hymnum dicent id est laudes perpetuas pro diversorum munerum donis. Unde alibi dicitur. Beati qui habitant in domo tua domine in seculum seculi laudabunt te. Ergo incipiamus hic hymnum dicere deo nostro quatenus perfecte illum laudare mereamur in futuro. Qui enim modo non incipit nec postmodum laudabit.

Tribue rex celestis vt nos erepti ab ariditate peccati flumine misericordie tue copiosi? irrigari pinguescere mereamur vel hymnū cum sanctis tuis decantare possimus. Per do.

**Psalmus de laude et gratiarū actio-
ne ppter opera dei mirabilia ac p glorio-
sa martyriū et tribulatoꝝ victoria ac con-
solatione diuina.** ps. lxx.

Iubilate deo om-
nis terra psalmū dicite nomini eius
date gloriam laudi eius.

Auctor psalmi ppheta dauid Titulus hic ē
In finem canticū psalmi resurrectionis canti-
cum quia est exultatio de resurrectione capitis
que precessit et corporis que futura est. psalm⁹
quia p resurrectione monet bene operari diri-
gens in finem id est in christum vel in consum-
mationem future resurrectionis seu beatitudi-
nis. Materia: laus dei operaq; ipsius mirabi-
lia ac glorioſa martyriū victoria. Intentio: mo-
nere fideles ad dei laudem ⁊ gratiarū actionē
pro supradictis ⁊ vt corde voce et opere deum
laudent predicent ⁊ glorificent pro suis bene-
ficijs. Sententia in generali propheta in isto
psalmo in persona ecclesie seu cuiuslibet perfe-
cti. inuitat vniuersos fideles ad agendū gra-
tias et ad laudandū deum ppter opera ipsius
mirabilia ⁊ pro glorioſa martyriū victoria lo-
quiturq; de eorum munerū oblatione ac post
martyriū triumphū diuina eorum consolatio-
ne. Igitur sicut supra ita et hic monet ad insi-
stendum diuinis laudibus ⁊ gratiarū actioni-
bus alijs ⁊ alijs tamen rationibus pponens se-
ipsum in exemplū ⁊ pdicans que bona sibi fe-
cit dominus ⁊ quia ad illū ore ⁊ corde sine in-
iquitate clamauit ppter deum exaudiuit in quo
nos hortatur vt similiter faciamus quaten⁹ ab
ipso exaudiri atq; eius misericordiaz consequi
mereamur. Sententia in speciali. Ecclesia er-
go spe resurrectionis leta vniuersos ad canti-
cum ⁊ psalmū inuitans ait (Iubilate deo) ineffa-
bili affectu ⁊ mentis exultatōe (omnis terra)
id est non solum iudea sed de omni terra popu-
li ad deum conuersi quasi diceret in vocem erū-
pente gaudior si non potestis verbor: nō enim
verbis iubilat sed solus gaudentiū sonitus
reddidit q̄si p̄uientis ⁊ parietis cordis. Est enī
iubilus gaudiū ineffabile quod nec taceri nec
exprimi potest. Et si iubilatis q̄ (deus) audiat
(psalmum dicite) id est psallite ⁊ operamini q̄
homines opera vestra bona percipiant et hoc

(nomini eius) vt in bono opere laudem domi-
ni non vestra requatis (date gloriā laudi eius)
nō industrie v're vt sicut ci iubilatis ⁊ opamini
ita p his in eo nō in vobis gloriāmini. Et.

**Dicite deo q̄ terribilia sunt opa tua do-
mine: in multitudine virtutis tue men-
tiantur tibi inimici tui.**

Dicite deo laudando eum (q̄ terribilia sūt
opera tua domine) deus scz mysteria incarna-
tionis id est q̄ deus est homo factus q̄ passus
q̄ mortuus et huiusmodi que fecisti et alia que
adhuc facere non cessas que possunt dici ama-
bilia: sed terribilia dicit vt non superbiant ho-
mines sed terreantur ⁊ timeant scq; in vita emē-
dent. Unde scdm consiliū hieronimi quilibet
colligat sibi in fasciculum a principio mundi
opera domini suauia in saluatione ⁊ retributō-
ne bonorum ac terribilia in punitione ⁊ dāna-
tione malorū. Sed licet magnus et terribilis
sis (in) tanta tamen (multitudine virtutis tue)
id est in multis virtutib; ⁊ miraculis tuis (men-
tiantur) ⁊ mentiri non pertimescant tibi inimi-
ci tui) qui nec pmissa solunt nec mandata ser-
uant. Illis ergo relictis.

**Dis terra adorat te et psallat tibi: psal-
mum dicat nomini tuo.**

(Omnis terra) id est omnis generis homo
habitans in terra (adorat) id est adorando fi-
dem colat (te) qui verus es deus. Sed quia fi-
des sine operibus mortua est recte subditur (et
psallat tibi) id est bene operetur ad honorē tuū
(psalmus dicat) id est bonam operationē alijs
et ad aliorum instructionem predicet et hoc nō
sibi sed (nomini tuo) hoc est ad laudem ⁊ gloriā
nominis tui vt quicqd boni fecerit ad hoc re-
ferat. Tunc quippe vtiliter deū adoramus quā-
do culture fidei bonum opus in quo deus bo-
noretur adiūgim⁹ atq; alios nobiscū q̄s possu-
mus ad seruitutē dei p̄bo et ex ēplo trahimus.
Quod videt hic facere cū p̄tinus adiungit.

**Glenite et videte opera dei: terribilis in
cōsilijs super filios hominum.**

Glenite omnes populi id est accedite passi-
bus mentis affectibus amoris (et videte) id est
intelligite diligenter considerando (opera dei)
que fecit scz opera creatōis: recreationis: retri-
butionis et alia huiusmodi vt habeatis mate-
riam laudis: qui est (terribilis in cōsilijs) ha-
bitis (super filios hominū) vt euz mala bonis
et bonis mala concedit: vnum ex pura miseri-
cordia saluat aliū ex iusticia damnat isti irasci-
tur illi parcat: vnus p grauissimi martyriū penā

aliū magis leuiter ad regnū celoz pducit: vn^o
erit virtutibz in finē ad vicia tendens ad infernū
p elationē corrūit aliū et vicijs in virtutibz fi
nem pcludens ad celū p humilitatē leuat. S³
quid fecit terrore cōsiliū sui declarat specialiter
cum subiungit.

**Qui cōuertit mare in aridā: in flumine
ptransibunt pedes: bi letabimur in ipso.**

Qui cōuertit mare. i. mundū amarū (in ari
dam) vt aquā dulcē ficiat qui falsa plenus erat
Qui cōuertit alibi aia mea sicut terra sine aqua
nbi erilli ipsi qui in aridā sunt cōuersi cum el
sent antea amari (in flumine). i. in huius seculi
fluctuabilitate vbi alij veniunt alij succedunt per
transibunt delectatōes et pterfluentia rerū pe
transibunt pede sicco. i. facile et tute christo duce et
cum ptransierimus (ibi) iam flumine transacto
finita mortalitate recepta incorruptōe letabi
mur vere et perfecte (in ipso). i. in deo nro quo
duce trāsiuimus quoniam videbimus cum sicut
n est et ipse erit omnia in omnibz id est sufficien
tia omnium.

**Qui dominatur in virtute sua in eternū
oculi eius super gentes respiciūt: qui ex
asperant nō exaltentur in semetipsis.**

Qui dñatur omnibz et hoc (in virtute sua)
id est ppta ita qd nūq potest ei resistere (in eter
num nō spaliter qd pās eius est eterna que nō
auferit) oculi eius sup gentes saluandas (respi
ciunt) misericorditer. i. illuminat gentes. qd enī
gentilitas credidit diuine mic respectu egit: que
cum eligē iudea reprobata. **Qui** et subdit qd ex
asperant deū vel puocant in iram se3 iudei nō
exaltent et desināt gloriari (in semetipsis) in ge
nere et in carnalibz obseruantijs sed humilient
in se et exaltent in christo. **Et asperitas** iudeoz
fuit ipsa infidelitas: fuit supbia: et inuidia: fue
runt prauī mores et pba aduersus christū et ec
clesiaz qui qm in se elati fuerūt nō exaltari sed
deseri a dño meruerūt. **Cognitis** istis opibz at
q3 acceptis tantis beneficijs admonet ad deū
benedicendū dicens.

**Benedicite gentes reum nostrum et au
ditam facite vocem laudis eius.**

Bndicite gentes deū nostrū ipm laudando
et ei grās rependendo p multis et magnis suis
bñficijs. **Et nō solū** apud vos ipsos eū laudate
sed et alijs (audita facite) palā. i. p dīcādo annū
ciate et facite vt alijs audiant vocē laudis eius)
qua se3 laudat a vobis vt et ipi ad laudē silem
inueniēt vt qui diligit deū diligit et primū an
nūciando ei qd vāle est: pūnet qd ad religionē

nram et fidei culturā toto corde toto affectu de
um nostrū bndicere laudare p dīcare. **Et enu
merat causas** quare p dīcari debeat. **Ipe est enī**
**Qui posuit animā meā ad vitam: et nō
dedit in cōmotionem pedes meos.**

Qui posuit animā meā in se pētis mortuā
(ad vitā) eam sua morte viuificando et p grām
iustificando ne eam ppetua mors psumeret et
vt in ipso viuat et qd opus est pseuerātia ideo vt
pseuerē vsq3 in finē (nō dedit). i. nō pmisit dari
(in cōmotōez) vt mouerent in malū (pedes me
os) et affectus. **Vinus** dicit nō dedit in cōmo
tōnem pedes meos et plus significat. i. dedit vt
nō cōmoueat pedes mei. **Qui posuit animā**
meā de vita nature ad vitā grē in vitā glorie ipe
regit pedes meos ne nutēt ne a bono cepto bo
ni moueant affectu. **Et necesse** erat vt pedes no
stros regeret multa enī passi sumus.

**Qui pbat nos deus: igne nos exami
nasti sicut examinatur argentū.**

Qui pbat nos deus aduersis. i. nobis ipis
et alijs pbatos oñdisti nō i pceptis dedisti (igne)
tribulatōis (nos examīasti). i. purgasti et fordes
abstulisti (sicut examināt argentū) nō in cinerē
vertisti sicut fenū. pbat dñs scōs suos et tribu
lationū igne examināt nō vt cōsumat s3 vt for
des purget et electos ab oī terrena forde et car
nis delectatiōe mūdēt carnis enī oblectamina
multū in aduersis deficiūt. **Et exponit** p pta
ipās examinātes cum subiungit.

**Induxisti nos in laqueū: posuisti tribu
latōes in dorso nostro: imposuisti homi
nes super capita nostra.**

Induxisti. i. induci pmisisti (nos in laqueū)
nō qd decipit s3 qd pbat. i. in vineula et carceres si
ue quilibet tentatōes (posuisti tribulatōes). i.
flagella et psecutōes tyrannoz sicut graue pon
dus (in dorso nro) vt p supbiaz male erecti ad
hūilitatē curuemur (imposuisti) tua volūtate p
mittens (hoīes sup capita nra) vt capitales pos
sent dare snias. **Imponunt** et mō hoīes sup ca
pita nra toleram⁹ qd volumus patimur aliquā
supiores qd nouim⁹ peiores. **Et bonū** est vt cō
sideremus nos eē pctōres et sic tolerem⁹ impo
sitos sup capita nra vt et nos confiteamur deo
qd digne patimur. **Quid enim** indigne pateris
qd fecit qd iustus est. **Quādo** male viuīs si par
cit plus irascit. **Omnino** iste tribulatōnes fla
gella sunt corrigentis ne sit sentētia punientis
Unde et subdit.

**Transiuiumus p ignē et aquam: et edu
xisti nos in refrigerium.**

Transimus per ignem et aquam id est per aduersa et suauia per ignem enim aduersitas vrens per aquam prosperitas corrumpens accipit et eduxisti nos modo spe vel eduxisti id est educes ponendum preteritum per futuro propter certitudinem in refrigerium (paradisi et in requie eterna post estum tribulationum). Si ergo et nos a simili alicui nec estu nec pluuia a via cessantes nec prosperis nec aduersis retardamur igneque aduersitatis non crepamus et aqua prosperitatis non dissoluimur ita ut nec nos aduersa deiiciat nec prospera extollant in refrigerium et requiem eternam transimus. Unde subdit et transactis tribulationibus.

Introibo in domum tuam in holocaustis: reddam tibi vota mea que distinxerunt labia mea.

Introibo tandem res in domum tuam non manufacta sed futura et celestis ecce refrigerium (in holocaustis) bonorum operum prius in presenti exhibitis per quibus mihi premium in domo tua dabis et tunc sed cum introibo (reddam tibi) cum angelis (vota mea) id est vota laudum que hic voueo et promitto (que) vota (distinxerunt labia mea) interiora id est que ratio mea omnibus pretulit: vota sua labijs interioribus sancta ecclesia distinguit quia bona que deo offert mente et ratione discernit ab omni laude humana et terre non commodo et ab alijs ea distinguendo et nil preter des in ipsis requirendo. Nec solum vota voui in prosperis. Sed etiam confessionem tenui in aduersis. Unde et subdit.

Et locutum est os meum in tribulatione mea.

Et que (locutum est os meum) tibi promittendo. quod. d. et que non tamen corde sed etiam voce professus sum me redditurum (in tribulatione mea) non victus ea. Sancti enim martyres christum confitebantur in tormentis: quia spe erat eis tribulatio dulcis: christi inquit serui sumus christi fidem tenemus per christum mori desideramus. Corde ergo tenenda est fides: ore proclamanda est veritas. Corde enim creditur ad iusticiam: ore autem confessio ad salutem. Deinde ostendit quomodo in domum dei introeat in holocaustis et ipsa holocausta exponit dicens.

Holocausta medullata offeram tibi cum incensu arietum: offeram tibi boues cum hircis.

Holocausta medullata id est pinguis suauia plena intus charitate et dulcedine (offeram tibi) non alij id est me ipsum tibi offeram pin-

gue sacrificium cum medulla et pinguedine charitatis et intimi amoris. Intus enim et ad tibi placendum charitas mihi est sicut in superficie ad placendum hominibus (cum incensu arietum) id est cum mactatione et destructione morum superbie incensa et consumpta omni eius altitudine et rigore (offeram tibi) sed mactando et occidendo (boues) quibus terra aratur id est motus auaricie (cum hircis) id est cum fetidis moribus luxurie hic in me vicia mactando. Et ita offeram tibi humilem obedientiam contra superbiam pauperem voluntariam contra auariciam castitatem integram contra luxuriam. rursus ad alia beneficia intelligenda gentes inuitat.

Venite audite et narrabo omnes qui timetis deum: quanta fecit anima mee.

Venite affectibus et passibus amoris (audite) auribus cordis (et narrabo) aperte vobis. o vos (omnes qui timetis deum) non est enim quibus narretur vbi timor dei non est quia timor clauis est que aures aperit sed quanta beneficia preter illa que dicta sunt (fecit anima mea) id est mihi ut sciamus a simili quod eadem faciet et vobis simul et per vos non steterit ut possent explicari beneficia que fecit maxime tamen apparent in tribus sed in remissione peccatorum in collatione meritorum in retributione premiorum in primo rescole quod indigno remisit in secundo que gratuita contulit et quanta in tercio quod incompatibilia preterea quid pro te pertulit qui sacramenta tibi contulit. Deinde exponit specialiter quanta sibi fecit cum subdit.

Ad ipsum ore meo clamaui: et exultaui sub lingua mea.

Ad ipsum ore meo clamaui quasi diceret inspirauit et dedit ut ad eum clamare ore meo qui prius ad simulacra surda et muta clamaui ore alieno. scilicet diabolico (et exultaui sub lingua mea) id est dedit ut clamando ore exultare in corde: sub lingua enim exultare est ex clamore vocis gaudium in corde concipere. Ipse est verus clamor ad deum scilicet affectus cordis: ipsius publice predicauit ipsum in secreto confessus sum quod in ore hoc in corde habui. Ille clamat exultanter sub lingua quem non remordet conscientia. Cuius autem conscientia peccatrix est eius quoque oratio inutilis est. Quod declaratur cum subditur.

Iniquitatem si asperi in corde meo: non exaudiet dominus.

Iniquitatem si asperi in corde meo id est si dilexi: quasi quadam similitudine intendentes

intendens. Ea enim que diligimus libenter aspi-
cere solemus. Aspicere ergo hic intelligit oculos
interiores ad iniquitatem reflectere per consen-
sum et delectationem. Quasi enim aspiciat in cor-
de iniquitas quando ea mentis oculis placet:
quando delectat: quando iam ipsa ratio appro-
bat et amat: oratio enim que pura non est non
audietur. Ergo non exaudiet deus precem cuius
et iniquitate corruptam conspiciat mentem.
Ecce preponit iste meriti ut discant alij labo-
rare prius quam querant premium. Unde de pre-
mio subdit.

**Propterea exaudiuit deus: et attendit
voci deprecationis mee.**

Propterea quia ad illius ore et corde sine ini-
quitate clamaui et iniquitatem in corde meo non
aspici exaudiuit deus preces meas. hinc apo-
stolus ait: si cor nostrum non reprehenderit nos
fiduciam habemus quia quicquid postulaueri-
mus accipiemus et attendit voci deprecationis
mee) ecce vicissitudo quia intendente intendit
deus in quo nos hortatur ut similiter faciamus
quatenus a deo exaudiri atque eius misericordi-
am consequi mereamur: hic inquam bona fecit ani-
me mee et quia hoc preceps est dei gratia et bene-
ficio non nostro merito ideo gratias illi agen-
do subiungit.

**Benedictus deus: qui non amouit orationem
meam et misericordiam suam a me.**

Benedictus sit (deus) pro suis beneficiis (qui
non amouit orationem meam et misericordiam su-
am a me) id est qui perseveranter me facit ora-
re ut non ab oratione tepescam et perseveranter
misereatur ut in tribulatione non deficiam hec
duo connexa sunt. Si enim a te non est amo-
ta oratio tua securus esto quod nec ipsius miseri-
cordia. Si non suspenditur oratio non prela-
tur misericordia. Ergo non deficiam in oran-
do securi de promissione quia et si differt quod
dandum est non tamen aufert: propterea precepit
dominus quia oportet semper orare et nunquam
deficere.

Oratio.

In sinu domine mentibus nostris gloria
laudis tue ut dum huius seculi incendia vita-
mus in eterna refrigeria te presule transiera-
mur. Per dominum.

**Psalmus de christi incarnatione ac
eius inter homines conversatione et mun-
di illuminatione ac de peccatorum et lau-
dis confessione.**

ps. lvi.

Deus misereatur nostri

et benedicat nobis illuminet vul-
tum suum super nos et misereatur nostri.

Auctor psalmi propheta david Titulus talis
est. In finem in hymnis psalmus cantici da-
uid hoc est psalmus iste convenit david prophete
sive cuilibet fidei: qui ideo dicitur psalmus
quia monet ad confitendum et bene operandum et
cantici quia est exultatio de illuminatione utrius-
que populi et de benedictione: psalmus inquam
dirigens nos in finem id est in christum habet
in hymnis. id est in laudibus deo exhibendis. Quia
ergo in psalmo precedenti dictum est de electione
gentium et repulsionem iudeorum consequenter hic agi-
tur de coequatione utriusque populi. Intelle-
xit enim propheta illuminationem quam deus da-
turus erat toti mundo de qua omnes debemus
eum laudare summo studio. Materiam laus dei pro
beneficio incarnationis christi et eius conversa-
tione inter homines et illuminatione mundi. In-
tentio: monere fideles ad laudandum deum occa-
sione predictorum. Sententia in generali propheta
in isto psalmo in persona sua seu cuiuslibet fi-
delis supplicat ut cum fidelibus mereatur be-
nedici et illuminari loquitur de christi incarna-
tione et conversatione inter homines et hortatur
ad confessionem peccati et laudem. Sententia in
speciali propheta ergo quia in precedenti psalmo
monuerat nos benedicere deum quod non pos-
sumus nisi ipse prior nos benedicat ideo hic pre-
catur benedici. Et quia vidit esse omnia bona
ex misericordia dei ante omnia misericordiam pre-
catur dicens (Deus) scilicet pater (misereatur nostri)
prius culpam tollendo et peccata dimittendo.
(et) postea benedicat nobis (gratiam conferen-
do et bona augendo: prius enim misereatur deus
erranti reducendo cum ad viam postea benedi-
cit multiplicando virtute et merito (illuminet
vultum suum super nos) id est manifestet filium suum
nobis cum in carne mittendo et cognoscere fa-
ciendo qui dicitur vultus et imago patris: pro filium
enim representat pater sicut ipse ait: qui videt me
videt et patrem (misereatur nostri) dona sua in no-
bis conservando. Quod pro misereatur repetit utrumque
est enim nobis necessarium ut misericordia eius
nos perveniat et incipiat et misericordia eius sub-
sequatur et conservet. Et convertit se ad deum di-
cens. Ita peto ad hoc.

**Ut cognoscamus in terra viam tuam:
in omnibus gentibus salutare tuum.**

Ut cognoscamus) o deus (in terra) id est in
hac vita (viam tuam) id est per quam ad te va-

leamus pertingere id est christus qui tanq[ua]m via
ducit ad te et patriam. Quod exponit plenius
dicens (in omnibus gentibus) ubiq[ue] terrar[um]
constitutis ecce in qua terra (salutare tuum) sc[ilicet]
filium tuu[m] quo saluemur et qui est salus omniu[m]
ecce quam viam id est ut cognoscamus eand[em]
viam non vniu[er]suiuslibet sed omniu[m] gentiu[m]
esse salutem quia non est iudeo[rum] t[ame]n saluator sed
etiam gentiu[m]. Et quia iam cognouerit ideo p[er]
directione.

Confiteantur tibi populi deus: confite
antur tibi populi omnes.

Confiteantur tibi populi o (deus) peccata
sua hoc est se accusent et in se refundant pecca
ta sua ad honore[m] tuum (confiteantur tibi) et lau
dem tuam: hoc est te laudent et tibi merita sua
ascribant et non t[ame]n populus vnus vel populi
terre vnus sed (populi omnes) quia ad gratia[m]
inuitantur omnes ne dicatur ecclesia no[n] ubiq[ue]
diffusa prius se accusent et co[n]temne[n]t ut sic post
modum digne te laudent. Quid times confite
ri o homo qui non confitendo esse non potes
occultus. Damnaberis tacitus qui posses libe
rari confessus. Ad hoc erigit deus confessione[m]
ut liberet deus humilem. Et quia ista co[n]fessio
non ad suppliciu[m] ducit sed ad gaudium sequi
tur et dicit.

Letentur et exultent gentes: quonia[m] iu
dicas populos in equitate et gentes in
terra diriges.

Letentur anima intus gaudendo (et exul
tent) corpore extra hilares se ostendendo quia
saluantur in viroq[ue] (gentes) in eo qui co[n]fessos
liberat et superbos damnat qui enim iam con
fessi sunt non timent futura iudicia tanqua[m] ibi
damnandi quia eis christus est aduocatus in
dultor non vindex vltor. Unde leo papa. non
remanet in iudicio condemnandum quod hic
fuerit confessione purgatu[m]: et subdit quare quo
nia[m] iudicas id est iudicabis in futuro (popo
lus in equitate) reddendo singulis sc[on]d[u]m meri
ta sua. Et quia p[ro]pter hoc non multu[m] laudare
tur: nisi enim misericorditer in hac vita ena[m] ho
mines visitaret omnes damnarentur ideo adie
cit (et gentes in terra) id est nunc in presenti vi
ta (diriges) ut recte viuendo ambulent et ad eter
nam salutem pertingant et hoc exemplo vite ver
bo doctrine et auxilio gratie.

Confiteantur tibi populi deus confite
antur tibi populi omnes: terra dedit fru
ctum suum.

Confiteantur tibi populi deus: confiteantur

tibi populi omnes) et beneficiu[m] sine salutis a te
recognoscant: repetit eundem versum in exhor
tatione sed aliam causam subdit dicens. quia
(terra) id est maria virgo beata (dedit fructum
suum) id est genuit et parit filiu[m] sc[ilicet] christu[m] qui
est semen in quo est benedictio omniu[m] gentiu[m].
Et in hoc fructu et semine. Benedicat nos etc.
vel (terra) que prius sterilis spinas et tribulos
germinabat sc[ilicet] homo vel ecclesia vocat[i]o[n]e di
uine maiestatis et misericordie modo in aduen
tu filij (dedit) confitendo (fructum suum) id est
bona opera sc[ilicet] fructu[m] tricesimu[m] sexagesimu[m] et
centesimu[m] sed non nisi per benedicente[m] deum.
Ideo ut fructu[m] demus.

Benedicat nos deus deus noster bene
dicat nos deus: et metuant eum omnes
fines terre.

Benedicat (et (nos) conferendo gratiam in
presenti et gloriam in futuro (deus) pater (deus
noster) sc[ilicet] filius ubi adicit noster quia vocatur
emanuel id est nobiscu[m] deus (benedicat nos de
us) spiritus sanctus atq[ue] etia[m] multiplicet in be
nedicendo. Benedictio enim in multiplicatio
ne solet maxime et p[ro]prie intelligi: per hoc q[uod] ter
dicit deus notatur trinitas personaru[m] per hoc
q[uod] singulariter dicit eum et non eos notatur uni
tas substantie vnde sequitur (et metuant eum)
sc[ilicet] deum timore filiali (omnes fines terre) id est
habitantes in omnibus finib[us] terre quia veni
et iudex qui prius venit humilis: agnoscamus
humilem ut non ex paue[re]scamus excelsu[m] qua
si diceret sic abundanter in nomine christi be
nedicat nos deus ut filijs suis adoptis in re
gnu[m] suu[m] coheredibus vni genit[i] filij sui im
pleat vniuersam faciem terre. Bene autem ait
et metuant eum quia nulla est in hoc m[u]ndo ve
ra securitas. Ecce metus dei inter alia benefi
cia postulatur ut credita caute custodiant: ni
mor dei incipit et consumat. Qui timere nonit
amare non desinit. Beatus homo qui semper
est pauidus: nescit homo diem neq[ue] horam q[ua]n
do transeat: nescit vtrum amore an odio dignus
sit. Timeamus ergo deum timeamus iudiciu[m]
eius ut postea securi esse valeamus.

Oratio.

Illumina domine vultu[m] tuu[m] supernos
benedictione[m]q[ue] perpetua[m] nobis largire ut con
fidentes tibi in timore sancto fructu[m] iusticie co
ram facie maiestatis tue reportare mereamur.
Per dominu[m].

Psalmus de christi incarnatione pas
sione resurrectione ascensione spiritus san

eti missione et alijs beneficijs suis mul-
tis ac de gratiaru actione p iphis.

ps. lxxij.

Rexurgat deus et dis-
sipentur inimici eius: et fugiant qui
oderunt eum a facie eius.

Auctor psalmi ppheta dauid Titulus hic ē
In finem psalmus cantici dauid id est psal-
mus ille qui est cantici id est exultationis quia
proponit nobis mysteriūz nostre reparationis
attribuit dauid pphete qui hic loquitur atten-
denti in finem id est christū p quem complen-
da nouerat que in psalmo canunt. Igitur quia
supra breuiter tetigit de christi incarnatōe hic
iam latius psequitur mysteriūz nostre repara-
tionis est namq psalmus ille refertus euange-
licis sacramentis. Inuitat autem ppheta omēs
futuros filios ecclesie vt attendentes beneficia
collata eis per christi passiōē et resurrectionē
et cetera tantam gratiā non inuaculū recipiant
nec ingrati sint sed hanc gratiā voce et opere
celebrent et in eadem gratiā in domino exultēt
Materia: christi incarnatio: passio: resurrectio
inimicorū: confusio: christi ascensio: spiritus sanc-
ti missio: euangelij predicatio: ecclesie p omēs
gentes dilatio: beneficiarū sequentia ad hec
predicta Intentio: monere ad leticiā et canticū
et his deo debituū vt christo cantemus et eum
exultemus. Sententia in generali propheta in
isto psalmo loquitur de christi incarnatōe: pas-
sione: resurrectione: inimicorū suorū confusione
et annihilatione: de christi ascensione: spiritus
sancti missione: apolorū predicatione: pecca-
torū conuersione: ecclesie profectu et lauda-
tione: aduersarioz depressione: et increpatione
ac p beneficijs exhibitis gratiarū actōe. Sen-
tentia in speciali ppheta ergo precans christus
per resurrectionem exaltari ait. (Rexurgat) id
est resurgat (deus) scz christus a morte et (dis-
sipentur) hic in resurrectione christi et post in fu-
turo iudicio (inimici eius) scz iudei quorū ali-
qui fuerunt interfecti et alij per totum mundū
dispersi et (qui oderūt eum) scz pīnaces in ma-
lo (fugiant) modo terrore cōcussi (a facie eius)
id est a presentia sua non loco et corpore qz de-
us presens est vbiqz sed metu animi et volunta-
te scz nō latendo sed timendo. Et est graue ma-
ledictum et horrenda increpatione vt velint et co-
nentur qd nullatenus fieri potest vt (fugiant) in
futuro (a facie eius) tanquam aspectu eius in-
digni sicut scriptū est tollatur impius ne vide-
at gloriam dei hec debet esse vox christiani cō-

tra omnē tentationē et tribulationē inimici scz
exurgat deus etc.

Sicut deficit fumus deficiāt: sicut fluit
cera a facie ignis sic pereant peccatores
a facie dei.

Sicut deficit fumus) ex flamma surgens
qui quanto altius ascendit tanto amplius eua-
nescit sic (deficiant) mō iudei a potestate et glo-
ria qui sicut fumus ex igne odiorum pcedens
contra christū se extulerunt inde mor euane-
runt et (sicut fluit cera a facie ignis) quo dissol-
uitur et consumit (sic pereant peccatores a facie
dei) in futuro. In iudicio enim tollentur mali
a facie dei qui erit ignis ad penā impiorū et lu-
men iustorū. postquam ostendit de christi exal-
tatione quid contingat malis psequenter osten-
dit quid de eadem pueniat bonis dicens.

Et iusti epulentur et exultent in cōspe-
ctu dei: et delectentur in leticia.

Et contra (iusti epulentur) id est reficiant
ipso scz deo et iocundent contemplatione eius
hic et in futuro quasi in epulis positi vt qui in
vineā laborauerūt reficiant in delicijs gusan-
do dulcedinē diuine bonitatis (et exultent) nō
coram hominibz per vanitatem iactantie scz in
conspetu dei modo per serenitatem conscientie
quam dominus inspicit sine errore et in futuro
pro specie exultabunt quia ipsum facie ad fa-
ciem videbunt (et delectent) hic (in leticia) de
beatitudine pmissa et in futuro de beatitudine
iam adepta. Deinde se ad ipsos conuertit qui-
bus tantā spē dedit et hortat eos dicens. Ergo
Cātate deo psalmū dicite nomini eius
iter facite ei qui ascendit sup occasum:
vñs nomen illi.

Cātate deo) per mentis deuotionē ei bene
uiuendo (psalmū dicite nomini eius) id est bo-
num affectū bonis operibus approbate in glo-
riam eius recte operando et etiam (iter facite ei)
ad intrandū in vobis et in alijs corda auditorū
predicatione ei aperiendo et peruiā faciendo ac
vestra ei purificando et parando (qui ascendit
super occasum) quia resurgendo casum corpo-
ris et mortem vicit et super hoc qz occidisse pu-
tatur omnibz excellentior factus vbi etiam oc-
casus viciorū et peccatorū fuerit ibi ipse sol iu-
sticie oritur et ascendit. Et debetis iter ei facere
qz (dominus) est (nomen illi) essentiale hoc no-
men singulariter illi cōgruit quia ipse solus in
celo et in terra per se dominat. Et nemo potest
dominari nisi per ipsum. Et si faciendo iter oc-
currunt tristitia.

Exultate in conspectu eius: turbabunt

a facie eius patris orphanoꝝ et iudiciis viduarum.

Exultate non tñ nō deficiatis (in cōspectu eius) non hominū. i. in cōscientia vbi deus videt et in consideratione premij futuri que erumnas mingat spe gaudentes in tribulatione patientes qz mali qui vos modo cōturbant in cōspectu hominū (turbabunt) in iudicio (a facie eius) scz (patris orphanoꝝ et iudiciis viduarū) cum eis dicet ite in ignē eternū. q. d. nō estis destituti vt putat. Ipse enim vt iustus iudex turbat impios vt pius pater defendit et colligit viduas et orphanos quibz mortuus est maritus mundus et pater diabolus ac mater cōcupiscētia. De his orphanis et viduis. i. spei secularis societate destitutis dñs sibi templū fabricat de quibus consequenter dicit.

Deus in loco sancto suo: deus qui inhabitare facit vnus moris in domo.

Deus est (in loco sancto suo) scz in iustis et sanctis quem locū euidentius ostendit cum subdit deus qui inhabitare facit et simul colligit plures homines (vnus moris) id est vnanimem vnū sentientes et vnus voluntatis scdm fidem et charitatē (in domo) id est in vna ecclesia. In talibz est deus tanqz in loco sancto suo. Nam sicut in magna hominis domo nō in q̄ licet loco eius requiescit dñs eius sed in aliquo secretoꝝ et honoratioꝝ loco: sic deus nō in omnibz habitat qui in domo in qua et vasa contumelie sunt sed in his tñ qui vnanimiter et concorditer viuunt. Nec hoc suis viribus et meritis ascribere debet qz deus sola sua gratia hunc locū edificat. Unde subdit.

Qui educit vinctos in fortitudine: fide eos qui exasperant qui habitāt in sepulchris.

Qui educit per confessionē de fouea culpe ad statū gratie (vinctos) et ligatos a diabulo in peccatis qui volunt ambulare nec possunt sed dñs taliū soluit vincula peccatoꝝ et hoc (in fortitudine) sua p̄ quam fortes sunt qui ante non erant (similiter) educit de peccatis (eos qui exasperant) id est ad iram puocant. s. deū supbe se excusando et publice gloriando eos etiam educit (qui habitāt) et moriuntur (in sepulchris) id est in feda consuetudine peccandi tanquā sepulti et in peccatis obstinati tanquā lapide male cōsuetudinis pressi. Isti sunt tres mortui q̄s dñs suscitauit. Et hoc qd modo spiritaliter adimpletur et figuratiter ostendebat vere ergo domine educes nam et prefigurati est qz.

Deus cum egredieris in conspectu po-

puli tui: cum p̄transieris in deserto.

Deus cū egredieris in cōspectu populi tui) exeuntis de egypto p̄cedendo scz p̄ dicm in columna nubis et p̄ noctē in columna ignis (cū p̄transieris in deserto) ducendo populū tuum per desertū vsqz ad montem synai.

Terra mota est: etenim celi distillauerūt a facie dei synai a facie dei israel.

Terra mota est) moueri enim et tremere videbatur mons syna deo descendente in eū (etenim celi distillauerunt) pluiā vel māna qd in modū stillicidij de celo descendit (a facie) id est presentia (dei synai) id est dei habitantis in illo monte (a facie dei isrl) id est dei cui? erat populus israel. Tu qui tanta miracula tūc fecisti facies quoqz quod subiunctū est qz pluiā voluntariam etc. Cum ergo o (Deus egredieris in cōspectu populi tui) id est cum appareres hominibus per opera incarnationis et in operibus tuis innotesceres his qui nouerunt opera tua inueneri et gratiam tuam intelligere qui sunt populus tuus et cum (p̄transieris) et venires (in deserto) gentiū id est cum predicareris in gentibz que deum ignorabant et quasi desertū sine deo erant. (Terra mota est) id est terreni homines ad fidem excitati sunt (etenim celi) id est apostoli et predicatorum (distillauerūt) pluiā verbi dei et gratiā non a se ipsis sed (a facie dei synai) id est a presentia dei eos inhabitantis qui legem dedit in syna (a facie dei israel) id est populi videntis deum qui etiam auctor est noui testamēti. Et sicut celi distillauerunt manna sic tu.

Pluiam voluntariā segregabis deus hereditati tue: et infirmata est: tu vero p̄ fecisti eam.

Pluiā voluntariā) id est gratiā gratuitā (segregabis). i. segregatim et singulariter dabis o (deus hereditati tue). i. ecclesie tue scz fidelibz pluiā voluntariā merito gratia dei intelligimur quia nullis precedentibz meritis sola dei voluntate gratis dat. q. d. multo magis nūc ecclesiā q̄ est hereditas tua tuo sanguine redempta rigabis voluntarie pluiā gratie tue et hac pluiā p̄cepta (infirmata est) ipsa hereditas. i. agnouit infirmitatē suā et se nihil esse p̄ se ipam et nō viribus suis sed gratie dei tribuendū esse qd est (tu vero perfecisti eam) quia virtus in infirmitate perficitur: infirmata est in se vt perficiatur in te.

Animalia tua habitabūt in ea: parasti in dulcedine tua pauperi deus.

Animalia tua). i. tibi subdita. s. mites et mansueti quibus iugum dei suauē est et onus laue

qui in ecclesia nutriuntur corporali cibo sacre
scripture verbo et eucharistie sacramento habi-
tabunt in ea. scilicet hereditate et ecclesia quod intra sanctam
ecclesiam humiliter viuendo perseuerant. Et hac
pluuia (parasti in dulcedine tua pauperi) spiri-
tuali de se non presumunt o (deus) qui paupe-
res spiritu diligis. id est gratia tua humilibus qui se
infirmos reputant contulisti non ex suis meritis
sed ex sola dulcedine tue charitatis. Et apte ait
in dulcedine quod nil dulcius est charitate. Dein
de ostendit parationes quas pauperi suo deus
fecit dicens.

**Dñs dabit verbū euangelizantibus virtu-
te multa.**

Dñs dabit et ministrabit (verbū) doctrine
hec sunt cibaria que suis animalibus in sua be-
reditate largitur deus ut pascantur eis hec dul-
cedo pluuie in pauperes dei deflavit que ab ore
euangelizantium iubente deo precessit (euange-
lizantibus) id est predicatoribus in virtute multa. H
est in magna constantia fidei: occidi enim pos-
sunt sed flecti nequeunt. Vel (euangelizantibus
in virtute multa) id est predicatoribus virtuosus et mul-
ta virtute fulgentibus. Et subiungit quis dñs da-
bit verbū scilicet.

**Rex virtutū dilecti dilecti: et speciei do-
mus diuidere spolia.**

Revertuntur mentis et miraculorum (dilecti di-
lecti) scilicet unici filij id est pater qui est rex virtutū
que virtutes etiam sunt filij. Et bene rex virtutū
dicitur quod ab eo regitur eis militat virtus a quo
datur: et repetitio dilecti dilecti pertinet ad com-
mendationem filij super omnia semper dilecti. Dilecti
inquit non solum ad alia utrunque sed et (diuidere)
id est ad diuidendum (spolia) id est creptos a diabu-
lo quos diuisit alios apostolos alios prophetas alios
pastores et doctores faciendo et hoc ipsi (speciei)
id est ad speciem (domus) scilicet militantis ecclesie spe-
ciosam quippe domū id est ecclesiam christus fecit
dispensando diuersos ecclesie gradus et distri-
buendo gratias speciositati eius aptas sicut cor-
pus est speciosum distributione membrorum. Et o-
ros de quibus fit species domus.

**Si dormiantis inter medios cleros: pen-
ne colūbe te argentate: et posteriora dor-
si eius in pallore auri.**

Si dormiantis inter medios cleros etc. Abi-
sciendum quod cleros grece est fors latinez sortes ex
dei promissione pres hereditatis vocantur que po-
pulo sunt distribute. Tūc per cleros hic ipse he-
reditates intelligimus quarum una in veteri te-
stamento et altera in nouo promittitur terrenam
scilicet et celestem. Dicit ergo (si dormiantis) id est si a

strepitu seculari remoti quiescantis (inter medi-
os cleros) id est inter mediū cleros hoc est in-
ter duas hereditates terrenā scilicet et celestem. Terre-
nam non ardentem appetendo celestem patien-
ter expectando. vel si usque ad mortē perseueretis
in contemptu terrenorum et appetitu celestium hoc
enim est dormire inter medios cleros. id est inter me-
dias hereditates non dum iure sed in spe celestis
hereditatis habitare et a terrene felicitatis iam
cupidine conquirere. Cum autē venerit quod
speramus non iam inter duas hereditates requie-
scimus sed in noua et vera cuius vetus erat um-
bra regnabimus tunc vos eritis (penne colū-
be de argentate) id est ornamentū et exaltatio ec-
clesie quod sicut columba per pennas sublimatur ita
ecclesia per vestra exempla ad celestia volitat et
laudibus exaltatur. Sancta ecclesia merito dicitur
columba quod felicitatis amaritudinis non habet et quia
virtute simplicitatis pollet. Est autem de argē-
tata quia diuinis eloquijs erudita que alibi di-
cunt argentū igne examinatur et posteriora dor-
si eius id est dorsum columbe quod est pars po-
sterior ubi portatur sarcina erunt (in pallore au-
ri) id est in nitore sapientie per quem nitore intel-
ligimus charitatem color enim et decor sapientie
diuine est charitas que omnia suffert et inuicem
onera portare facit. Quia quicquid portat ec-
clesia quicquid tolerat totum in amore totum
in sapientia totum in hilaritate facit: corde est sim-
plex verbo lucida opere preclara. Si ergo dor-
miantis eritis penne quod non est nisi per chris-
tum quia.

**Dum discernit celestis reges super eas
niue dealbabitur in selmon: mons dei
mons pinguis.**

Dum discernit id est ordinat et constituit (ce-
lestis) antonomasice id est christus dei filius qui
ascendit super omnes celos (reges) id est docto-
res vel rectores et prelatos qui bene regant et se
et alios (super eam) scilicet columbā id est ecclesiam
ipsi rectores ut discernant et etiam alij homines
(dealbabitur) per remissionem peccatorum. (niue)
id est super niuem et incompatibiliter quod maior
est dealbatio mentis quam corporis et hoc non me-
ritis suis sed (in selmon) quod interpretatur umbra. id est in
umbra gratie refrigerante ab estu vicioz quod per gra-
tiam que in christo est mundantur a maculis
peccatorum. Et commendans ecclesiam subdit
(mons dei) scilicet ecclesia est (mons pinguis) id est
uber et fertilis propter abundantiam gratie diuine
et unde aque irrigue et suauis fluunt quotidie.
Nec solum in se pinguis est sed et de se alios um-
pinguat unde et subditur.

Mons coagulatus mons pinguis: ut quid suspicamini montes coagulatos.

Mons coagulat? vel incalescit propter parvulos quos teneriori doctrina et gratia tanquam lacte nutritur et mons pinguis propter maturos quos solidiori doctrina et donorum excellentia tanquam pane cibatur. Et quia talis est mons iste (ut quid) ergo vos gentiles idolis servientes. (suspiciamini). i. falso creditis alios (montes coagulatos). i. loca salutis extra ecclesiam esse. Item plavestra et idola. Et certe non debetis nam iste solus est.

Mons in quo beneplacitum est deo habitare in eo: etenim dominus habitabit in finem.

Mons in quo beneplacitum est et placuit deo habitare in eo scilicet militans ecclesia nec habitat in eo deus ad tempus (etenim dominus habitabit in finem) et semper cum ea. Unde ipse ait: ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem seculi. Vel commendans montem selmon subdit. Iste selmon est (mons dei) christus enim prerogative dicitur mons dei patris per eminentiam divinitatis (mons pinguis) in tantum ut in eo corporaliter habitaret omnis plenitudo divinitatis. Nec solum tempore. Iste mons est qui omnes pascit quem ne quis audeat ceteris comparare subdit ut quid suspicamini montes alios (coagulatos). i. predicto monti compabiles. quod d. nolite hoc quia christus est ille. **Mons in quo beneplacitum est deo patri habitare in eo** quia in eo habitavit omnis plenitudo divinitatis corporaliter: et vere placuit (etenim dominus). i. verbis (habitabit) eum hominem christum in finem et semper quia personaliter ei est unitus. Et quia dominus in habitat ecclesia vel mons christus alios montes ipsa ecclesia seu fideles fiunt et sunt quodammodo.

Curus dei decem milibus multiplex: milia letantium: dominus in eis in synai in sancto.

Curus et vectores (dei) portando deum quia unanimiter et copulati charitate per quos vehitur deus in universum mundum et quos ad ministerium sue voluntatis moderatur quosque manendo in eis et regendo sicut bonus auriga perducit in se finem et currum ad destinatum locum et ille curus est (multiplex decem milibus) ponit finem per infinitum. i. ex innumeris populis sanctorum et fidelium qui sancti sunt (milia letantium). i. multi spe gaudentes donec perducantur in finem nec mirum quod letentur quia iam (dominus) est in eis adiutor in temptationibus qui erit et finis consummationis et hoc (in synai in sancto). i. in implendo mandato quod sanctum est adiuvans eos ut faciat mandatum. Quid enim

prodesset mandatum nisi dominus ibi esset qui dat vellet et operari ad perficiendum. Vel (in synai in sancto). i. impleto scripto mandato: syna enim mons est in quo data est lex et interpretatur mandatum in quo completo requiescit dominus quia in sanctis mandatis implevis dei precepta solet convertere. Deinde convertit se ad dominum qui hec fecit et quomodo sit factum ostendit dicens.

Ascendisti in altum cepisti captivitatem: accepisti dona in hominibus.

Ascendisti in altum quod d. dominus est in eis per gratiam hanc autem ut daretur (ascendisti) o christe (in altum) locorum dignitate super omnes celos ad dexteram patris et (accepisti) priusquam ascenderes (captivitatem). i. illos qui in limbo captivi tenebantur eos tecum ad celestia deducendo. Vel (cepisti captivitatem). i. genus humanum quod diabolo per peccatum captivatus erat redemisti et sub te feliciter captivasti et (accepisti) a deo patre et a tota trinitate (dona) et charismata spiritualium gratiarum (in hominibus) per fidem ad te accedentibus postmodum refundenda et eis donanda accepit ut homo daretur deus et quod accepit hominibus accepit ut dicit. Ipse enim plenus est et nihil indiget. Et vere cepisti captivitatem et accepisti dona in hominibus.

Etenim non credentes: inhabitare dominum deum.

Etenim accepisti non credentes inhabitare dominum deum. i. ut homines prius non credentes in unum deum habitent per eum. Non credentes ipsi sunt captivitas: non credendo enim possidebantur a diabolo. Fides eos inde liberauit et per dona spiritus sancti factum est ut iam credentes inhabitent a deo facti domus dei et curus dei milium letantium. Ipsi sunt quos feliciter captivavit et currum suum fecit. Ergo quia christus ascendit in altum et quo precessit faciet nos sequi propheta quia hec predicta canebat in spiritu ea providens impletis et ipse leticia cruceavit hymnum dicens.

Benedictus dominus die quotidie: sperum iter faciet nobis deus salutarium nostrum.

Benedictus sit (dominus) creator a creatura die quotidie. i. per singulos dies assidue et iugiter laudet a fidelibus usque in finem quia quotidie captivos captivat ut ipse eos possideat et quia currum illum duci vidit in finem scilicet in eternum addit (sperum iter) eundi ad se (faciet nobis) qui curus eius sumus (deus salutarium nostrum). i. auctor saluationum nostrarum quia ipse iter nostrum dirigat ad salutem et ab ipso salvamur. Et bene dicit pluraliter salutarium quia de quantis precibus et precibus nos liberat tot salutes nobis donat et quia

duplex est salus scz gr̃e et glorie. q. d. faciet nos
bis cursum vite prosperum cum sit dux salutaris.

Deus noster deus saluos facienti dñi:
dñi exitus mortis.

Deus inquam (noster) nō cuiuscunq; pre-
ter quem alium nescimus est (deus saluos fa-
ciēdi). i. ipius solus est nos saluos facere qz nul-
lus sit saluus nisi per eum: et eo enim est saluus
hominū. p̃ditio autē et malitia eorū (et) ipsius
(dñi dñi) est facere exitus mortis). i. facere ex-
ire et declinare a morte culpe et gebenne. vel ne
occurreret cogitatiōi cur ergo morimur si per
eius gr̃am saluamur continuo subicit (et dñi
dñi exitus mortis). q. d. non mireris nec indi-
gneris si tu moreris sed patienter fer mortē qz
et dñi dñi qui fuit sine peccato fuit exitus mor-
tis et per mortem ab hac vita. hec autē repetitio
dñi dñi significat utranq; eius naturā. Et licz
humilis mortuus sit vel licet saluos faciat.

Clertamen deus confringet capita ini-
micosum suoz: verticē capilli pambu-
lantium in delictis suis.

Clertamen ne mala superboz et p̃naciū
credas impunita idem (deus confringet) et cō-
quassabit vel hic vt humiliet vel in futuro vt
damnet (capita). i. supbiaz (inimicoz suoz)
scz maloꝝ hominū p̃fringet etiam (verticē ca-
pilli). i. elationē et superbiā cogitatiois sicut enī
capilli adherent capiti sic cogitationes menti (p̃-
ambulantū). i. p̃seueranter ambulantiū et p̃se-
uerantiū (in delictis suis) et ruentiū devicio in
viciū seq̃ extollentiū in peccatis in quibz de-
berent humiliari dicentes. **Deus** p̃cipuus esto
mibi p̃tōri. Quosdam ergo p̃fringet quosdā
etiam ad se conuertit ita qd alios faciat marty-
res alios vero p̃dicatores et ad hoc p̃firmā-
dum introducit dñm loquentē sic.

Vint dñs ex basan conuertā: conuertā
in pfundū maris.

Vint dñs. i. firmiter disposuit ego (conuer-
tam) per gr̃am homines (ex basan) qd inter-
tatur confusio vel siccitas hi sunt qui de pecca-
tis confundunt et p̃ eis orant vel tanquā sicci
et inopes iusticie umbrem gratie desiderant qz
tales ad se dñs conuertit et (puertam) submer-
sos (in pfundū maris). i. maloꝝ vel in p̃fun-
dum malū (maris). i. seculi istius scz eos qui
in pfundis vicijs et peccatis positi ac ponde-
re peccatoꝝ pressi sunt desperatissimi. Que cō-
uersio q̃ p̃fecta sit insinuat p̃pheta cuius ad deū
verba cōuertendo subiungit. Ita inquit con-
uerter eos **Deus**.

Et intinguat pes tuus in sanguine: lin-

gua eorum tuoz ex inimicis ab ipso.

Et intinguat pes tuus in sanguine. i. vt q̃
pus erant inimici int̃m p̃ficiant vt inter mem-
bra tua fiant pes tuus portando et p̃dicando
te et euangeliū tuum per mundū ita cōstanter
et audacter qd amore tuo suum sanguinē fun-
dere nō metuant (et lingua eorū tuoz) scz eoz
ipsoꝝ qui vsq; ad sanguinē sunt certaturi fiet
et erit (et inimicis) qz p̃ p̃uersionē ex inimicis
fient amici et canes fideles p̃ domo dñi latran-
tes contra inimicos et hoc tantū bonū erit (ab
ipso) scz deo. i. ab eius gratia et misericōdia nō a se
ipsis vbi secundā p̃sonam mutat in terciā. In-
tinguitur autē pes tuus nō sine exemplo qz te
vident p̃cessisse **Nam**.

Cliderunt ingressus tuos deus: ingres-
sus dei mei regis mei qui est in sancto.

Cliderunt ingressus tuos (deus) qualiter
ingressus es in hūc mundū qualiter incarna-
tus: qualiter occisus: qualiter exaltatus: et glo-
rificatus. hec gratia in veteri testamento late-
bat modo patet viderūt ergo et crediderūt atq;
eosdem gressus p̃ut potuerūt imitando secuti
sunt (ingressus) inq; (dei mei) creatōe (et regis
mei) gubernatōe (qui est) et habitat t̃m in san-
cto templo suo. i. in sanctis fm̃ illud apli tem-
plum dei sanctū est qd estis vos. nō enim ha-
bitat deus in corpe subdito peccatis sed in co-
eius conscientia sancta est et pura. Ad hos er-
go ingressus insinuandos et vt isti gressus vi-
derentur.

Preuenerūt principes coniuncti psal-
lentibus: in medio iuuenularū timpa-

Preuenerūt principes scz primitiui apli q̃
bus sup̃ ecciam datus est p̃ncipatus qui sicut
principes et magistri preuenerūt alios cōuer-
tendos et meritis et dignitate in tpe primo na-
scētis eccie annūciantes nouū testamentū vt
apli sequerent nec soli venerunt sed (cōiuncti)
et associati (psallentibz) scz subditis minoribz
qui laudes dei sonant bene operando ad glo-
riam dei. de quoz bonis operibz tanquā visi-
bilibus organis glorificat deus qui nunquā
secuti fuissent nisi illi verbo et exemplo p̃ces-
sissent. Qui p̃ncipes tanquā ministri et p̃epo-
siti sunt in medio iuuenularū. i. ecciaz que
adhuc erant nouelle sicut p̃mitue eccie: ipaz
dico (tympanistiaz). i. deuz laudantiū carne
mortificata et domita corio siccato ab humo-
re peccati et extenso a ruga duplicitationis. tym-
panum enī fit de corio siccato et extenso p̃pter hec
omnia o fideles.

In ecclesijs benedicite deo: dñō te fontibus israel.

In ecclesijs ubi est locus benedicendi non alibi nec in alijs puenticulis qz q̄ extra ecclesiam sunt deum digne laudare nō possunt. he sunt iuencule tympanistrice benedicite deo: q̄ nos creauit cui debet lauria. deo dico (dñō) qui nos regit cui exhibenda est dulcia benedicite dico vos scz potati vel baurientes (de fontibus israel). i. de aplis et doctrina eorū quos christus de israel prius elegit vt fontes faceret benedicite in quaz vt etiam ad eorū imitationē predicens. et hec inceptio ecclesie dilatez et heretici destruant.

Ubi beniamin adolescentulus: in mentis excessu.

Ubi. i. inter fontes vel in ecclesijs est (beniamin). i. ap̄lus paulus de tribu beniamin (adolescentulus iuuentute) gratie qz nouissime assumptus omnium ap̄lorū nouissim⁹ et ad litterā in p̄uersione sua iuuenis fuit qui factus est (in mentis excessu) mente scz alienata a sensibus corpis cum vsqz ad terciū celū raperet et videret archana et audiret verba ineffabilia. Ubi etiam sunt.

Principes iuda duces eorū: principes zabulon et principes neptalim.

Principes iuda. i. cōfessionis (duces eorū) qui in ecclesijs sunt et benedicūt deum (principes zabulon). i. fortitudinis (et principes neptalim). i. dilatoris. Iuda enim interpretat cōfessio. zabulon habitaculū fortitudinis. neptalim dilator mea. Que diuina verissimos nobis insinuant p̄ncipes ecclesiarū dignos ducatu ac imitatione et honoribz qz martyribz cōueniunt qui in ecclesijs locū summū tenent atqz apice sancte dignitatis excellūt. In martyrio namqz prima est confessio et p̄ illa quicqd̄ acciderit sequens tolerandi assumit fortitudo. Deinde post omnia tolerata finitis angustijs latitudo p̄sequit in p̄m̄is. Per quas nominū interpretationes significant etia tres virtutes qz p̄fessio est in fide. fortitudo in spe. latitudo in dei et primi charitate vt dicant etiam principes fidei spei et charitatis qz in confessione fidei firmi. spe robusti et charitate dilatati. Deinde tanquam accepta gratia loquens in p̄sona primi tue ecclesie subiungit.

Manda deus virtuti tue: confirma hoc deus quod operatus es in nobis.

Manda) o (deus) opus tuū (virtuti tue) scz spiritus sancti docendo p̄ p̄dicatores (p̄firma) o (deus) iuuando p̄ grām (hoc) scz opus fidei

(q̄d operatus es in nobis) incipiendo et fidei fundamenta ponendo grām quam dedisti ecclesie tue auge et p̄fice manda dicendo. p̄firma p̄ficiendo. Tūbe q̄d vis fac q̄d iubes: q̄d si feceris fiet quod sequit.

Templo tuo in hierlm: tibi offerent reges munera.

Templo tuo) q̄d est in hierlm) terrestri incipiendo ubi christus frequenter docuit et fides originē habuit indeqz ad alios puenit. vlt (a templo tuo) nō aliunde q̄d est in hierlm) celesti q̄ est et replū a q̄ descendit omne datū opum et p̄ quo fit omne opus bonū (tibi offerent reges terreni vel spirituales sibi meritis regnantes) munera) scz seipos siue laudis sacrificia et virtutū opera. Sed qz bonis obstreperunt heretici subdit.

Increpa feras arundinis: congregato thaurozū in vaccis p̄loz: vt excludant eos qui p̄bati sunt argento.

Increpa feras arundinis). i. hereticos qui dicunt s̄tere qz dilant animas simplices sicut fere oues: et arundinis seu calami qz scripturas puerit que calamo sunt vel qz leues sunt ac mobilis et instabilis sermōis vel qz sunt inter eos q̄ sicut arundineū omni vento doctrine mouent qz (gregatio thaurozū). i. sup̄borū indomite ceruicis scz hereticorū. ē (i vaccis populoz). i. inter eos quos inueniunt quasi vacas scz simplices et lasciuas animas que facile audiendo seducunt et sequunt (vt excludant eos) a vaccis (qui p̄bati sunt argento). i. eruditū diuino eloq̄o scz bonos doctores hec est enī hereticorū intentio de quibus hereticis ne preualeant postulat.

Dissipa gentes que bella volunt: venient legati ex egypto: ethyopia pueniet manus eius deo.

Dissipa gentes). i. hereticos et eis p̄sentantes ac quoscūqz christiāe fidei inimicos quos vocat gentes p̄pter secta et nō familia et generationes ubi series successionis p̄firmat errozes. (que bella volunt) qz nō correctōi sed p̄tentōi student et regnū christi dissipare affectāt. vide ordinē prius enim sunt increpandi postea in corrigibiles dissipandi ne colloquēdo inualeant et etiā incarcerandi vt vel sic resipiscant. Et hoc fiet qz (venient) ad christū tanquā dona ferentes fidem credentiū (legati). i. p̄cones et p̄dicatores recōciliatōis tua legatōe fungētes (ex egypto). i. ex synagoga que erit in tenebris et ethyopia). i. gentilitas magna in p̄cis (deo) credens et fide herens (pueniet) et antea

det p conuersionē z confessionē manus eius
i. dei vindicta ne in pctis remanēs puniat. et
ita et iudeis z ex gentibz futuros pcones veri-
tatis pphat p quos deus hereticos dissipabit.
Et qz ita est vt dicimus ergo.

Regna terre cantate deo: psallite dño.

Regna terra. i. habitantes in oibz regnis
terre et hoies de oim genere terre (cantate deo)
voce z corde ipm deuote laudando qros crea-
uit (psallite dño) bona opatōe qui in oim vol-
ptatem habet. Non vnu regnū nō vnam gen-
tem tm inuitat ad laudē dei. Reminē enī vult
miserico: deus perire sed oim ad cognitiōē
sui nois venire. Et vt magis ad laudādū deū
excitet z quantus sit ille qui laudandus est cō-
mendat replicat dicens.

**Psallite deo: qui ascendit sup celz celi
ad orientem.**

Psallite inqz deo. i. christo deo dico (qui
ascendit fm qd homo nō fm q deus patri est
equalis) sup celū celi scz celū empiriū cuius
bet celi ptenitiū. i. sup oim celos z excelsores
creaturas ad dexterā patris scz vt nihil sup se
habeat nisi illū q creauit illū (ad orientē). i. de
monte oliueti q est ad orientē respectu hierlm
et sic etiā ipm locū exp̄lit vnde ascendit. **Uel**
(ad orientē). i. vsqz ad equalitatē patris a quo
genitus est. Et quia ad iudiciū indez veniū
est subdit et.

**Ecce dabit voci sue vocem virtutis da-
te gloriā deo super israel magnificentia
eius et virtus eius in nubibz.**

Ecce qui ascendit (dabit) in iudicio (voci
sue scz voci tube (vocē virtutis). i. efficacīa res-
suscitandi oim mortuos qui p̄s vt agnus si-
ne voce corā tondente se filii. voce enī dñi tūc
vox virtutis dabit cum illud qd precipit effi-
ciat z ideo (date gloriā deo sup isrl). i. voce et
corde oñdite deū esse gloriōsū sup eos qui sūt
spūaliter z vere isrl qz iaz nō erit cōmixtio ma-
lorū cū bonis z tūc erit (magnificentia eius et
virtus eius in nubibz) qñ videbūt filiū hois ve-
nientē in nubibz cū ptate magna z maiestate z
virtutes celoz mouebunt. Et tūc.

**Mirabilis deus in sc̄is suis: deus israel
ipse dabit virtutem z fortitudinē plebi
sue: benedictus deus.**

Mirabilis deus in sc̄is suis erit qñ p san-
ctos suos cū quibz veniet mūdū iudicabit qñ
iusti fulgebūt sic sol in regno p̄is eoz qñ ipse
deus erit oia in oibz. bñ aut subdit (deus isrl)
qz tūc nomen ipm qd interpretat videns deū ve-
rissime implebit et tūc vere ois bonus erit isrl

qz videbim? deū sicuti est (ipse dabit virtutē) re-
surrectōis (et fortitudinē) immortalitatis. **Uel**
(ipse dabit virtutē) quantū ad animā faciens
eam diuinā z beatā z fortitudinē quā ad cor-
pus facies illd incorruptū z eternū (plebi sue)
i. sibi vsqz in finē famulanti nunc fragili z in-
firme. ergo (benedictus) sit (deus) p tantis be-
neficijs suis z donis.

Oratio.

Dñator dñe qui iustis spūale epulū tribuis
et facis eos in leticia delectari pcede gregi tuo
mortē tuā intelligere tegz triumphatōrē mortis
sedentē ad dextrā p̄is p̄fiteri. Per do.

**Psalmus de oratōe christi ad p̄rem
p auxilio et liberatōne in sua vehemen-
tissima passione ac de aduersario z de
ctione et punitiōe.** ps. lxxviii.

Saluū me fac deus

qm intrauerit aque vsqz ad aiām meā.
Auctor psalmi ppha dō. **Titulus** tal est. In
finē p his q cōmutabunt ipi dō. hoc est ps il-
le puenit ipi significato dō. i. christo q hic loq-
tur z dirigit nos i finē. i. in sc̄ipz. ps inqz habi-
tus p his exhortādis q cōmutabūt vel p his
i. de his. i. de causa cōmutatōis eoz. i. de pas-
sione christi qui cōmutabūt de infidelitate ad
fidē de vetustate ad nouitatē de corruptiōe ad
in corruptionē. Postquā q supra diuersa bñfi-
cia p mysteriū n̄re repatōis nobis collata me-
morauit specialiter hic exequit passionē p ml-
tas p̄es psalmi vsqz ad cōsumatōz. **Materia**
dep̄catō christi ad p̄rem fm fragilitatē hūane
nature in sua vehemētissima passione. **Inten-**
tio: nos ad suaz inuitare patientiā z monere vt
attendendo illā acerbissimā passionē ei ex inti-
mis cordis z anime cōpatiāmur vt postmodū
fructū z gloriā sue gl̄iose resurrectōis psequē-
mur sicqz ei pformemur in h̄ seculo vt cohere-
des esse mereamur in regno. **S̄nia** in genera-
li ppha in isto psalmo loquit in p̄sona christi
petit a deo p̄re de magnis et multis tribulatōi-
bus ac p̄nis p celerē resurrectōz liberari alle-
gans suarū penarū et aduersantiū mltitudinē
ac diuine mie benignitatē. p̄dicatqz iudeoz pu-
nitiōē z subiūgit gratiaz actōez inuitas oēs
creaturas ad dei laudatōez. **S̄nia** in speciali
christus q fm q homo in passione clamat ad
p̄rem o (Saluū me fac) o (deus) pater z neces-
se est (qm intrauerūt aque) vehemētissimaz pas-
sionū z tribulationū (vsqz ad animā meā) tol-
lendā. i. a corpe sepandā vel vsqz ad sensua-
litate turbandā qz sic nō soluz in corpe sz z in
anima patiebat. Sic aut clamando dat for-

man mebris suis vt clamēt ne i pssuris cedāt
et iniquitati cōsentiant sicut in passione orando
nos quibz viam demonstrauit et quibz pssertim
necessariū est docet in tribulatiōibz suo exem
plo orare.

**Infixus sum in limo pfundi: et non est
substantia.**

Infixus sum .i. detentus corpe (in limo p
fundi) .i. iudate iniquitatis. homo enī limus
est et de limo factus et nō de pfundo. i. de corru
pto sed cadendo a iusticia p originalia et actua
lia pctā factus est limus pfundi. i. iniquitatis.

Ulterius homines dum ima appetunt limus
sunt inter quos sunt nonnulli sceleratissimi q
nō solū limus sunt sed etiā pfundi et tales erāt
iudei (et nō est mihi substantia) .i. virtus carnis
evadēdi passiōē vel stat⁹ et stabilitas vite. qz

**Ueni in altitudinē maris: et tempestas
dimerfit me.**

Ueni sponte (in altitudinē maris) .i. in p
funduz seculi huius et infanti ppli. vel in pfun
dum tribulatiōis et amaritudinis. Sponte enim
meipm obtuli (et tempestas) .i. impetuosis fu
roz et seditiosa cōmotio iudeorū (dimerfit me)
in mortē et extinguit. **Completi** est in me signū
ione qz sicut ionas a ceto absorptus. i. mori et
sepulture datus. **Et** in hoc eos inexcusabiles
ostendit cum subdit.

**Laboravi clamans rauce facte sunt fau
ces mee: defecerūt oculi mei dū spero
in deum meum.**

Laboravi clamans sepe eos admonendo
et hoc maxime fecit in septimana sibi penaliz
nobis penitentiali. ppter ea laborabat qz parū
in eis fructificabat. clamans enī laborat q nō
audif. nō laborat cuius votū implet (rauce fa
cte sunt fauces mee) quantū ad illos qz nolue
runt intelligere et credere (defecerūt oculi mei)
qz ipi etiā apli qui tanquā lucerne pminebāt
in corpe dubitauerūt dum in passione pscue
rans (spero in deū meū) vt a mortuis resurgā.
Ad lram etiā sic exponitur. **Laboravi cla
mans** in cruce ad p̄ez vociferando (rauce fa
cte sunt fauces mee) ppter magnitudinē pena
rum et desiccatiōem humor. (defecerūt) et ex
tincti sunt (oculi mei) corpales in morte. i. mor
tuis sum (dū spero in deū meū) .i. qz p̄stolo
miscōiam et nō exero potentiā.

**Multiplicati sunt sup capillos capitis
mei: qui oderūt me gratis.**

Multiplicati sunt vtz discipulus cū eis ef
fet (super capillos capitis mei) .i. sine numero
creuerūt ac innumerabiles et infiniti facti sūt

aduersarij mei (qui oderunt me gratis) .i. sine
causa cū ecōtrario deberent me diligere ppter
multa bona eis facta. **U** dū de inimico vide
tur quasi naturale qd tū ex corruptiōe cōtin
git nature. **U** dū vero de innocēte ptra natu
ram est. primū facit infirmitas: aliud sola in
stigmat malicia. **Et** nō solū sunt numerosi s; et
am noxij. vñ subdit

**Cōfortati sunt q psecuti sunt me inimi
ci mei iniuste: q nō rapui tūc exsoluebā.**

Cōfortati sunt etiā et aīati ad nocendū et
ad hoc vt odiū pceptū in cer de etiā psequen
do ad impletōez in ope. (inimici mei qui) etiā
(psecuti sūt me iniuste) hoc est qd dixerat gra
tis qz causam in me nō inuenerūt. (que nō ra
pui tūc exsoluebam) qz minime peccauit et tū
pcti debitū. i. mortē exsoluit. **Adā** rape volu
it diuinitatē et amisit felicitatē: vt ergo exsoluit
mortē que est debitū pcti adam et christus: s;
mors ade fuit pena pcti: mors christi facta est
hostia p pctō. **Sed** hūc fructū mortis christi
mundus nō intellexit ideo hāc p stulticia re
putauit s; qd nō nouit mūdus agnouit deus.
vnde subdit.

**Deus tu scis insipientiā meam: et deli
cta mea a te nō sunt abscondita.**

Deus tu scis et pbas (insipientiā meā) .i.
qd de me insipientia a quibz dā reputat qui si
bi sapiētes vident. **Et** his verbis instrui
vt in cūctis que agimus sp plus dei volunta
tem qz hoīm attendam⁹: et ea sit nra actio quā
deus approbat etiā si nō approbet hō. **P**ine ē
qd **Paulus** nos admonet q stulti simus aī
hoīes vt ante deū mereamur esse sapiētes (et
delicta mea) .i. meorū que ad delendū suscepi
nō que cōmisi q reputo mea qz in me punien
da (a te nō sunt abscondita) et scis qlis sit pro
eis emenda faciēda. **Et** quia p alijs solui et
tanta tuli ideo.

**Nō erubescant in me qui expectant te
dñe: domine virtutum.**

Nō erubescant in me .i. nō frustrent in me
moriente scz sua expectatiōe (qui expectant) in
limbo cū desiderio (te dñe) liberatōez suū p
me et remuneratōez p fide quā habent in me
scz p̄phe et antiqui iusti cupiētes videre qd ocl
lis nō viderūt. (dñe virtutū) celestū. i. angelorū
cui nihil est impossibile. **P**inde p̄catū
p modernis dicens.

**Non cōfundantur sup me: qui querūt
te deus israel.**

Nō cōfundantur insultatōibz improborū
(sup me) moriente in cruce qd sicut nūl cūo

resurgeret (qui querunt te) fide spe et charitate
ac bñ viuendo et amando querere nō cessant
scz moderni fideles o (de^o isrl) .i. p fidē z cha-
ritatem spiritualiter deū videntū sup dixit dñe
virtutū z hic dicit deus isrl qz idem dñs z de^o
est angeloz z hoim. **Uel** (Non erubescant in
me) boie humili et crucifixo et ignominia cru-
cis audientes a fide quā hñe ceperūt recedant.
(qui expectant te dñe) vt venias (dñe virtutū)
qz qui despect^o appuisti in carne virtuosus et
gloriosus appebis in diuinitate. **Et** (Non cō-
fundant sup me) dep̄sso (qui querunt te deus
isrl) .i. videntū deū vt qui deitate nō pñt intue-
ri nō seducant infirmitate carnali. qz em̄ futu-
rū numerat vt tāqz p stulticia improperaret chri-
stianis qz in hoim crederent mortuū z cruci-
fixum ideo sic p eis rogat. **Et merito nō cru-
bescent nec confundent.**

**Quoniam ppter te sustinui obprobriū:
operuit confusio faciē meā.**

Qñ ego (ppter te) z tuam obedientiā nō p
mea culpa vel re alia (sustinui) ab aduersarijs
(obprobriū) multiplex in cōuicijs opuit p̄su-
sio faciē meā vt videbat. signū habuit verecū
die immota tñ mente. qz em̄ in passiōe sua m̄l-
ta obprobria audiebat et tacens ppter deū oīa
tolerabat quasi verecūdus in facie appebat et
sic illi virtutē māsuetudinis p signo habebāt
p̄fusiois. **Et bñ dicit ppter te qz nō est magnū
q ait sustinui nisi adiūgeret ppter te. Si ei su-
stines qz peccasti ppter te sustines nō ppter deū
sed p̄ mīseria cuius deus est causa.**

**Extraneus factus sum fratribz meis: z
peregrinus filijs matris mee.**

Extraneus factus sum qz nō credūt mibi
fratribz meis cognatōe carnis scz iudeis sicut
ioseph suis l' (fratribz meis) scz aplīs ab eo fu-
giētibz z qñ iam nō credebāt ab ip̄is (z pegri-
nus) vel hospes q ad tps in domuz recipit nō
vt frat charissim^o (filijs m̄ris mee) scz synago-
ge de quibz fm carnē erat nam qñ extraneū et
pegriñū abiecerūt eum dicentes vilipēdendo
hūc nescim^o vñ sit. hec aut iō mibi p̄nigerūt.

**Qñ zelus domⁱ tue cōmedit me: et ob-
probria exprobrantium tibi ceciderunt
sup me**

Qñ zelus .i. feruēs amor et dilectio (do-
mus tue) scz eccie scē (cōmedit me) et accendit.
q.d. interius v̄rebar zelo dei cū p̄seqns iniqui-
tates eoz flagellauī male p̄santes in templo z
inde eieci. **Uel** (cōmedit me) .i. fuit cā passio-
nis mee. et ppter hunc zelū obprobria expro-
brantiū tibi me negando. maiora enī obpro-

bria deo inferre nō poterāt qz q christū filiūz
cuius denegabāt. vel (obprobria exprobranti-
um tibi) in me. qz quicūqz exprobrat christo
et p̄ri (cecidērūt sup me) qz in me effectus has-
buerūt qñ hī qui exprobrabāt etiā me occide-
runt. sz inter hec pius dñs mansuetudinē suā
cōmendat cū subiungit.

**Et operui ieiunio aīam meā: et factum
est in obprobriū mibi.**

Et operui .i. celauī (in ieiunio) salutis eoz.
(aīam meā) me hūiliando. fidē quippe eccie et
salutē hūani generis christ^o esuriebat et ideo
ieiunū eius spiritale erat qñ defecerūt om̄s q
in eū crediderāt in hoc ieiunio opuit hūilitas-
te quasi quodā pallio aīam suā. i. virtutē z dei-
tatem sibi vnitā nō exercēdo potentiā et vin-
dicando se ip̄m et sic hūilitas erat christi ope-
rimentū nam qz hūiliabāt nō agnoscebat (et)
hoc ip̄m (factū est mibi in obprobriū) detra-
ctionis irrisionis z p̄uicij qd patuit in sputis
colaphis et h̄mōi. Quanto enī humilior erat
tanto apud reprobos despectior apparebat.

**Et posui vestimentū meum cilitiū: et
factus sum illis in pabolam.**

Et posui vestimentū meū cilitiū .i. occul-
tam diuinitatē meā sacco carnis et opposui il-
lis mortālē carnē meā in qua seuerēt. **Cilitiū**
enī quo pctōres penitētes vestiunt est mortā-
lis caro quā christus induit vt de pctō dāna-
ret peccatū: nō qz caro christi peccatrix fuerit:
sed qz similitudinē carnis pcti habuit (et) ex hoc
etiā (factus sum illis in pabolā) .i. in similitudi-
nem maledicti et irrisioniā vt cuiuslibet maledicē
do dicerēt sic tibi p̄tingat vt christo crucifixo
Parabola enī hic dicit similitudo que datur de
aliquo qñ illi maledicunt. sic ille verbi gratia
pereat quomodo ille.

**Aduersum me loq̄bant qui sedebāt in
porta: et in me psallebāt q bibebāt vinū**

**Aduersum me loquebant q sedebāt in por-
ta** hoc est in publico z publicis cōuentibz pu-
blice de me loquebant: publice aduersabant:
corā om̄ibz diffamabāt. **Dicit** ergo passionem
suā cōem iudeoz esse fabulā vt nullus excipe-
tur qui huius locutōnis expers esset (et in me)
id est de me (psallebāt) derisorie. i. in me cōuer-
tebant cantilenas suas z canticica meqz deri-
debant (qui bibebāt vinū) .i. inebriabant vo-
luptate et iocunditate tpali. **Inter** tot scandala
et obprobria: inter tantas p̄secutōes et tribula-
tiones quid tu agebas minissime iesu?

**Ego vero orationē meā ad te dñe: tem-
pus beneplaciti tuus.**

Ego vero) dum impij ita sentirent cōtra me dirigebā orationē meā ad te dñe etiam p eis. illi deridebant iste orabat. illi infestabant. iste amabat. hec est enim pfectio charitatis dilige re inimicos et orare p illis qñ malediceret et qd agas nō habes nihil tibi restat nisi vt oret. hec iustoz arma sunt vt orādo vincant et nō rixas sed oratōnes iurgijs opponāt. Ideo aut orauit ad te qz nūc est tempus (beneplaciti) o (deus) .i. gratie et recōlatōis p mortem nunc tps est orandi et placandi deū. nunc tps est acceptabile: nunc dices salutis: et qz orauit et tps est cōplendi beneplacitū tuū scz p me redimi hominem. Ideo.

In multitudine misericordie tue: exaudi me in veritate salutis tue.

In multitudine misericordie tue) que est contra multitudinē iniquitatis nrē nō in meritis hominum nam si nō esset multitudo misericordie tue quid nos faceremus de multitudine iniquitatis nostre (exaudi me in veritate salutis tue). i. a te pmisset verax appareas implendo salutē quā pmissisti. veritas enim est in reddendo pmissa. Et nota qz cum pmissit de misericordia subiūgit de veritate qz vniuerserie dñi misericordia qua dūmit sit pcta et veritas qua reddit pmissa. Et subiūgit in quo velit exaudiri dicens.

Eripe me de luto vt non infigar: libera me ab his qui oderūt me et de pfundis aquarum.

Eripe me de luto et puluere mortalitatis (vt nō infigar) et inheret in eo p incinerationē. i. vt nō in luto et puluere sicut omne humanū genus dissoluatur remanendo in morte. q. d. corp⁹ meum nō diu remaneat in terra quasi infixus in eavt inde extrahi nō valeat sed cito resurgat. Si enim in cinere suo dormiuiisset nullus ieiū credidisset (libera me) p resurrectionē (ab his qui oderunt me) scz iudeis qui nunquam eum dilexerūt a quozū potestate fuit totaliter liberatus in resurrectione (et de pfundis aquarū) .i. psecutionū et tribulationū vt de profunda malicia ppoz. vel in psona membrorū (eripe me de luto vt non infigar). i. de lutosīs desiderijs ne mente consentiā (libera me ab his). i. a malis ne eis p sentiendo adhereā. vnde subdit.

Non me demergat tempestas aque: neqz absorbeat me pfundū: neqz vrgeat super me puteus os suum.

Non me demergat) irrecupabiliter in mortem (tempestas aque). i. impetus et seditio commouit ppli scz iudeoz. hoc est non diu in morte me teneat (neqz absorbeat) et deuoret me pfundū. i. abyssus infernalis (neqz vrgeat) id est

claudat (sup me puteus) id est limbo et aditus inferni (os suū) ad retinendū me cum descendero ad spoliandū eum. Vel in psona membrorū. (Non me demergat tempestas aque). i. peccati cōsuetudo (neqz absorbeat me pfundū). i. peccati desperatō (neqz vrgeat). i. claudat (sup me puteus os suum). i. in pcta obfignatio. nō claudet sup te puteus os suum si nō claudis tu ad confitendū os tuum et ideo cōfiteri et dic de pfundis clamaui ad te dñe et euadis. Deinde ponit causam quare debeat exaudiri dicens.

Exaudi me dñe qm̄ benigna est misericordia tua: scdm multitudinē miserationum tuarū respice in me.

Exaudi me dñe) potius et hec est causa exaudiendi (quoniā benigna et suavis est misericordia tua) tribulato vt panis esuriēti. q. d. ea que tibi naturaliter in est misericordia beniuolentie et gratie et plena. et ideo es prius ad exaudiendū (et scdm multitudinē miserationū tuarū) quam exhibuisti multis (respice in me) oculo misericordie tue. Ac si diceret ppter misericordiam tuam et miserationes tuas exaudi me et respice in me quārū vna est naturaliter in te alia in beneficio exhibitiōe. Vel in psona membrorū. Exaudi me) non qz merui sed (quoniā benigna est misericordia tua) peccatori (scdm multitudinem miserationū tuarū) quibus pcta licet in iuriosa cedunt (respice in me) nō in pcta respice inquam.

Et ne auertas faciem tuā a puero tuo: qm̄ tribuloz velociter exaudi me.

Et ne auertas) tanqz iratus et nolens me audire (faciē tuā a puero tuo) scz a me christo filio tuo qui formā serui accepi et vsqz ad mortē obediui. dñs noster etiā dictus est puer a puritate: a simplicitate: ab innocentia. deinde ponit et aliam causam dicens (qm̄ tribuloz in anima et corpore ideo) velociter exaudi me) scz vt cito liberer nō est quo differas. Moueat te misericordia tua moueat miseria mea. Adest mea afflictio et tribulatio ppter hoc opus ēvt velociter veniat tua misericordia et cōsolatio. Vel in psona membrorū. (Et ne auertas faciē tuā a puero tuo) paruo et humili nō supbo sed (velociter exaudi me qm̄ tribuloz) cuius tribulatiōis disciplina tollit a me superbiam. Ne inquā auertas faciem tuam sed potius.

Intende anime mee et libera eaz: ppter inimicos meos eripe me.

Intende anime mee et libera eam) qz tristis

est usque ad mortem et non propter me tamen sed etiam propter
propter inimicos meos liberatione et glorificatione
mea pueritendos si volunt corrigi vel con-
fundendos si maserint obstinati (eripe me) ut
cito resurgam et ascendens spiritum sanctum mittam.
dicendo libera orauit pro occulta liberatione in
anima quam semper habent sancti licet occidantur
subiungendo eripe me orat pro manifesta finem
corpus in inimici quidam sunt pueri et quidam
confusi et debes eripere quod.

**Et scis improprium meum et confusionem
meam et reuerentiam meam.**

Et scis improprium meum quod fit in verbis
id est turpia et iniuriosa verba mihi intulerunt
(et confusionem meam) que ex improprio mihi est
finem illorum opinionem quam mihi imputauerunt
(et reuerentiam meam) id est ignominiam scilicet quod igno-
miniose me tractauerunt. quod d. quanta pro tuo amo-
re sustinui et quare sint mihi ista tu nosti. hec
enim omnia non pro suo reatu sed pro nobis sus-
tinui ut in talibus nos instrueret et suo exemplo
confortaret. **Et etiam ideo eripe me quod.**

**In speculatu tuo sunt omnes qui tribu-
lant me: improprium expectauit cor me-
um et misericordiam.**

In speculatu tuo sunt omnes qui tribulant me
id est inimici mei. quod d. sicut scis meam innocentiam
ita nosti corum malitiam et potes eis iuxta merita
sua retribuere quod tantum scelus committunt te pre-
sente et vidente. Timeant ergo omnes qui alios tri-
bulant quoniam in speculatu dei sunt cuius vindictam
evadere non possunt. **Et ne videretur tribulari tamquam
ingratum et nolens continuo adiecit (improprium)**
cor in dictis (expectauit) quod hec futura prouidit
et prouidit et ad hec venit (cor meum) et voluntas
quod voluitarie sustinuit (et misericordiam) eorum in factis
non suam. **In illis enim erat misericordia in ipso autem
misericordia qui eorum misericordiam miseratus dicit pater
ignosce illis etc.**

**Et sustinui qui simul contristare et non
fuit et qui consolaretur et non inueni.**

Et sustinui id est expectaui attendendo (qui si-
mul) id est sicut ego (contristare) de tanta multi-
tudine et compateretur mecum de cecitate non cre-
demus (et non fuit) aliquis (et) expectaui (qui
consolaretur me) credendo et perficiendo: nam qui
perficit consolatur medicum (et non inueni) aliquem.
**Multum enim scilicet discipuli et mulieres contristati
sunt carnaliter et de morte carnis eius: solus
pro deo contristatus est spiritualiter et de morte anime
et hoc videtur quod omnes permanebant in infidelitate unde
non ait qui contristaretur sed qui simul id est sicut scilicet spi-
ritualiter contristaretur. Magna ergo illi consolatio**

esset si quos in se credentes inueniret: quod quia
non inuenit quasi conquerendo ingemiscit. unde
de adhuc subiungit.

**Et dederunt in escam meam fel: et in si-
ti mea potauerunt me aceto.**

Et dederunt in escam meam fel quasi illud tan-
quam escam comedere deberet (et in siti mea) qua
sidem et salutem eorum desideravi (potauerunt me
aceto) cum felle mixto: hoc facto mores suos
amarissimos indicantes. fel et acetum adhuc in
escam et potum corporis christi ponunt et christo
offerunt qui veritati resistunt et euangelio contra-
dicunt: et qui male viuendo scandalum ecclesie in-
ferunt. **Gravius enim peccant qui contemnunt in
celo residentem quam qui crucifixerunt in terra am-
bulantem: et maius peccatum est christum tradere
peccatoribus membris quam crucifixoribus iudeis.**
**Et quod mala escam et malum potum domino dederunt
merito in his puniti sunt. unde et sequitur.**

**Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum: et
in retributiones et in scandalum.**

Fiat mensa eorum scilicet scriptura sacra quam ad
animarum refectionem parauerat eis deus (coram ipsis
in laqueum) quod ex ipsa sua lege capiuntur a chris-
tianis et prouincunt errare. (et in retributiones)
ut mala recipiant pro malis: et qui per legem pecca-
uerunt per legem prouinciant. (et in scandalum) ruine
ut non intelligant inibi dominum nunciatum et sic ru-
ant de peccato in peccatum et tandem in infernum. di-
cit autem hoc non optando sed prophetisando non ut
fiat sed quod fiet. **Unde ergo audimus dici per spiritum
dei talia euentura malis adhuc in illis hoc in-
telligamus ut nos talia deuitemus. Ad istam
etiam Mensam iudeorum facta est coram ipsis in la-
queum: quod eis paschale primum in hierusalem cele-
brantibus fuerunt a romanis circumclusi et sicut
aves illaqueati (et in retributionem) scilicet penarum
propter mortem christi debitorum (et in scandalum) quod
deserentes pacis auctorem iras sibi prouocant.**

**Obscurentur oculi eorum ne videant: et
dorsum eorum semper incurua.**

Obscurentur oculi eorum interiores (ne vi-
deant) et agnoscant veritatem et verum solem scilicet
diuinitatem sub fragilitate latentem. **Quia enim
superbierunt ceci facti sunt.** (et dorsum eorum
semper incurua) id est statum mentis ad terrena cur-
uari et in inferioribus flexum primum. hoc enim sem-
per subsequens est ut si oculus mentis superno
lumine priuetur et supna non videat statim ani-
mus ad ea que retro sunt appetenda inclinet
et de inferioribus cogitet. **Reuera obscurati sunt
oculi eorum quia sunt in sua infidelitate et cecati
et dorsum eorum est incuruatum ut gentibus serui-**

ant et onera legis et peccatorum portant. **Se** quitur alia pena.

Effunde super eos iram tuam: et furoz ire tue cōprehendat eos.

Effunde copiose in morem fluminis (sup eos iram tuā) vt eos obruat. i. exerce multipli citer sup eos vindictā. (et furoz ire tue) i. distri cta aī aduersio future vindicte (cōprehēdat eos) tanq̃ fugitiuos vt non liceat eis fugere.

Ira p̃ntem p̃cussione p̃inet: furoz ad futu ram damnatōem. **Ideo** furoz qz nullū ibi re medium nulla ibi miscōia. hic p̃sequitur: ibi vero p̃prehendit vbi nō licet fugere. **Iam** enī nō erit euadendi locus qm̃ eos eternus absor buerit cruciatus. hoc et ad lram factum est in destructōne et capione eoz p̃ romanos.

Fiat habitatio eoz deserta: et in taberna culis eoz nō sit qui inhabitet.

Fiat habitatio eoz scz domus priuate q̃s inhabitant (deserta) ab eis (et in tabernaculis eoz) habitatōibz scz iocundis vt in templo: sy nagoga et palatio regio (nō sit qui inhabitet) de numero eoz: hoc in apto est. p̃diderunt enī locum et gentē in quibz sup̃bierūt cōtra deum loca illa et hoībus sunt plena et iudeis inania. **Vel** habitatiōē dicat ipam ciuitatez hierlm̃ in qua cōmuniter habitabāt: tabernaculo p̃o singulas eiusqz domos designat. hoc autem ideo eis.

Quoniā quem tu p̃cussisti p̃secuti sunt et super dolorem vulnerū meorū addi derunt.

Qm̃ quē tu p̃cussisti) i. p̃cui voluisti pena et passione nō p̃ sua culpa sed pro mundi sa lute scz me (p̃secuti sunt) crudeliter eū occiden do. q. d. qd̃ deus fecit ad bonū hoc illi crudeli voto exercent ad malū (et sup̃ dolore vulnerū meorū) q̃ sustinui i toto corp̃e addiderūt mortē et vulnus in latere. **Vel** sup̃ mortē addiderūt blasphemā et militū custodiam et alia mala hm̃oi. vel sup̃ penaz que mihi erat p̃ peccatis meorū membroz addiderūt p̃sequendo fide les et ecclesiam. vel (sup̃ dolore) qui mihi erat p̃ p̃ditōne illoz (addiderūt) inferre mortē. **Et** quia apposuerūt dolorem sup̃ dolore ideo si cut iustum est

Appone iniquitatē sup̃ iniquitatē eoz: et nō intrent in iusticiā tuam.

Appone i. appones scz p̃mittendo vel gr̃az subtrahendo: tūc enī addet miseria sup̃ mise riam (iniquitatē sup̃ iniquitatē eoz) i. viciū vi cio vt sicut alibi dicit̃ qui nocet noceat ad huc et qui in sordibz est sordescat ad huc. qz super

peccatoz cōmissionē apposuerūt obstinatōnē (et sic qz nimis gloriabant̃ de iusticia sua (nō intrent) p̃ penitentiā (in iusticiā tuā) i. in iusticiā vite et iusticie rectaz ad te veniendo et iusticiā suam que ex lege est relinquendo. **Culpa** enī excitat culpā et cum vna nō corrigit exinde al tera generat̃ et quātoplus refrigescit charitas tanto amplius abundat iniquitas.

Deleant̃ de libro viuentiū: et eoz iustis non scribant̃.

Deleant̃ de libro viuentiū) i. ex memoria tua in qua soli iusti semp̃ viuentes continent̃. liber vite est noticia dei qua p̃destinavit ele ctos ad vitā. **Non** ergo sic accipiendū est tan quam in hoc libro aliquē scribat deus quem postea deleat. sed deleant̃ scdm̃ spem et opinio nem illoz dictū est qz ibi tanquā merito iusti cie sue scriptos se putant. q. d. constet etiā ipis et cognoscant in damnatōne sua nō ibi se esse scriptos et nunquā scriptos fuisse ostendat̃ et appareat qd̃ subsequēter exponit dicens (et cū iustis nō scribant̃) i. iustoz ordini scdm̃ equi tatem tuam nō apponant̃ qz nec digni sunt au diuimus qd̃ nobis cauendū sit in malis nūc audiamus quid imitandū sit in christo. **Illi** tales fuerūt et sic pierunt tu benigne dñe quid dicis de te ip̃o.

Ego sum paup̃ et dolens: salus tua de us suscepit me.

Ego sum paup̃ i. hūilis (et dolens in pas sione p̃ omnibz (salus tua de⁹ suscepit me) de omni angustia in resurrectōne hoc idem dicit corpus. **Beati** enim paupes spiritu: qm̃ ip̃oz est regnū celoz. et **Beati** qui lugent qm̃ ip̃i cō solabūtur. **Exemplo** ergo dñi discamus pau peres esse et dolentes. **Nec** enim deserti sunt ta les sed salus dei suscipit eos vt iāz nō sint pau peres et dolentes sed potius beati et letitēs ad litterā etiam christus paup̃ fuit qz in paup̃ra te natus: cōuersatus: mortuus: et in alieno se pulchro positus. **Et** qz sic sum saluat̃ ideo.

Laudabo nomen dei cū cantico: et ma gnificabo eum in laude.

Laudabo in me et in membris (nomē dei cum cantico) id est cum iocunditate et delecta tione cū mentis leticia et vocis exultatiōe qz et si oīa desunt deus tamē mecum est (et) exultans in me ip̃o (magnificabo eum in laude) i. ma gnifice laudabo et magnū predicabo ad alios vt per exemplū p̃ficient ac deum similiter lau dent et magnificēt be sunt diuitie mee scz vt cū gaudio et hilaritate nō cesset deū meū lauda re et magnificare.

Et placebit deo super vitulum novellum: cornu producentem et ungulas.

Et laus illa (placebit deo) super omne legale sacrificium et hoc ostendit per partem cum subiungit (super vitulum novellum: cornu producentem et ungulas). Talis enim querebat vitulum in sacrificio quod et novellus esset et tam magis ut cornu mitteret atque ungulas fortes haberet. quod dicitur sacrificium laudis divine magis est deo gratum et placitum quam sacrificium quodcumque quod offerebat in lege. laus enim puri cordis plus placet quam maceratio pecudis. hoc ergo.

Uideant pauperes et letentur: querite deum et vivet anima vestra.

Uideant oculo interne considerationis et intelligant ac credant (pauperes) imitatores mei scilicet quod oblatio non iam in facultatibus et rebus exterioribus posita est sed in mente ubi pauper divini equatur (et) inde (letentur) et spe gaudeant ac magis pauperes sint ut dicantur mereantur. Et convertit se ad eos admonendos dicens. O vos pauperes (querite deum) fide devotione et bona operatione id est esurite et sitite deum tantum nihil aliud et sic (vivet anima vestra) ne moriatis peccatis quod deus est vite anime et cibis mentis. Queritis panem ut vivat caro vestra deus querite et vivet anima vestra hic vestra gratie et tandem vite glorie. Querite inquit.

Quoniam exaudivit pauperes dominus: et vinctos suos non desperit.

Quoniam dominus exaudivit id est exaudire semper consuevit (pauperes) aliter non audiret ita et vos audiet. si ergo vis exaudiri pauper esto non li de te presumere nec aliud preter deum tuum querere. Si peccator es non ideo desperes quod (et vinctos) vinctulis peccatorum per que videtur renitit repudiari a deo (suos) id est a se solvendos (non desperit) quod disruptis diaboli nexibus eos regno suo adsciuit. Illos vinctos non despicit deus qui sui sunt id est qui per penitentiam et satisfactionem eum requirunt. Quod (vinctos suos) id est vinctulis mortalitatis et penitentis seu preceptis et consilii artioris ac suavis legibus astrictos (non desperit) minus dicit et plus intelligit quia plene liberauit. Quia propter.

Audent illum celi et terra: mare et omnia reptilia in eis.

Audent illum celi et terra: mare et omnia reptilia in eis id est ecclesia terrestria et omnia variant homini in materia laudis et de omni bus laudet deus homo rationalis creatura lau-

det deum et per hominem omnis creatura. quoniam nam ipse species et materie rerum sunt homini causa ut ipse laudet auctorem et salvatorem suum. Omnis ergo creatura ad laudem dei invitatur quod sunt homini materia divine laudis qui deum laudat ex suis creaturis. Et sic hec laudant deum dum ex eis laudatur creator eorum. Iste sunt vere divine pauperes scilicet videre creatura et inde laudare creatorem. Ideo etiam laudent.

Quoniam deus saluam faciet syon: et edificabuntur civitates iude.

Quoniam deus saluam faciet nunc a culpa purgando et post eternam glorificationem (syon) id est ecclesiam deum speculante modo per fidem deinde contemplante per spiritum (et) nunc (edificabuntur civitates iude) id est anime: sua peccata confitentes in quibus deus habitat que nunc per confessionem humilitatis disponunt et aptantur ad habitandum in syon ut foris remaneant qui confiteri erubescunt initium enim bonorum est confessio peccatorum et iustus in principio accusator est sui. primum ergo debent homines mala sua confiteri atque moribus in melius commutari et sic in civitate dei edificabuntur quia anime sanctorum per confessiones in templum sanctum tanquam vivi lapides deferuntur.

Et inhabitabunt ibi: et hereditate acquirant eam.

Et inhabitabunt nunc constanti mente ibi id est in ea syon scilicet in ecclesia speculante deus per fidem (et hereditate acquirant eam) et perseverabunt in ea quod decedentibus primis alii quasi hereditarie succedent eis et etiam in futuro. (inhabitabunt ibi) id est in illa excelsa syon scilicet in ecclesia contemplante deum per spiritum quando ad illam beatam civitatem celestem hierusalem pervenient et non ad tempus sed hereditate acquirant eam ut possideant illam eternam. Et non una sola generatio iustorum sed per omnes successiones. Et hoc est quod subdit.

Et semen servorum eius possidebit eam: et qui diligunt nomen eius habitabunt in ea.

Et semen servorum eius id est imitatores fidei et boni operis (possidebit eam) scilicet syon quasi iure hereditario hic et in futuro. Et quod fides vel opus sine dilectione non valet continuo adiecit quasi exponendo quod dicit et omnes (qui diligunt nomen eius) scilicet qui sunt in charitate et qui non ex timore sed ex amore deo servant. hi enim sunt semen servorum non qui carne filii sunt (habitabunt in ea)

hic et in futuro tanquā in hereditate sua nul-
lus in ea hereditabit nisi per dilectionē qz so-
la dilectio diuidit inter filios regni et peditōis.
Qui ergo non diligunt nec hic merito nec ibi
premio in ea habitabunt. deus est dilectio et q
manet in dilectione in deo manet et deus in eo
hic est finis hec est hereditas.

Oratio.

Benignissime dñe exaudi nos in veritate sa-
lutis tue vt eruā a squalore peccati mereamur
in libro vite regni celestis p̄scribi. Per dñm.

Oratio viri iusti in tribulatione positi
et libere a piculis et specialiter a p̄secu-
tione iniquoꝝ ipm maliciose p̄sequen-
tium. ps. lxx.

Deus in adiutoriu
meū intēde: dñe ad adiuvandū me
fina.

Auctor psalmi p̄pheta dauid. Titulus hic
est in finem. i. in christū nos dirigēs. psalmus
iste attribuit dauid. i. cui libet iusto habitus in
rememoratioe. i. agens de memoria hui⁹ rei eo
qđ saluū fecit eum dñs spe et certitudine. **De**
mor enī saluatiois et beneficioꝝ que deus mū-
do cōtulit sicut in p̄cedenti psalmo monstratū
est securus petit liberari licet multis malis vr-
geatur. q. d. et si cōmutati sint in meli⁹ vñ in ti-
tulo p̄cedentis psalmi agit nō tamen in se sed
in dño qui saluat gloriēt. Matera petitio vi-
ri iusti vt libere a piculis et miserijs hui⁹ mū-
di. Intentio monere vt rēgentib⁹ malis nō dif-
fidamus sed dei adiutoriu inuocem⁹ et nō in
nobis sed in diuino auxilio p̄fidam⁹ et in dño
gloriamur. Sententia in generali p̄pha in isto
psalmo loquit in p̄sona cuiuslibet iusti et fide-
lis dēp̄cantis vt libere ab hui⁹ mundi picu-
liz miserijs sp̄cialiter a p̄secutioe iniusti et ini-
qui ipsum maliciose p̄sequentis. Quāuis enī
ille psalmus attribuit christo siue cui libet ius-
to in tribulatione posito cōmuniter tñ de iusto
exponit in cuius p̄sona hic loquit totus et hic
psalmus effectualiter p̄tinet supra in psalmo
expectans expectaui dñm ab illo loco scz com-
placeat tibi dñe vsqz ad finem qui ibidē p̄m
de christo et partim de membris eius exponit
Sentētia in speciali in p̄sona ergo omniū iu-
storū aīto (Deus) creator meus qui soles iu-
uare (in adiutoriu meū) misericordit (intēde)
et respice p̄stando mihi auxiliū gr̄e tue qz nec
mala declinare nec bona agere valeo sine te. et
qz piculū est in mora (dñe) gubernator meus
qui omnia potes (ad adiuvandū me festina)

id est cito et festinanter adiuua primū inspicie
instantem necessitatē. Deinde accelera auxiliū
consolationē qz si tardat miscdia crescunt pi-
cula hic versiculus in principio horarū p̄mit-
titur vt p̄ adiutoriu diuinū p̄ualeamus cōtra
diabolū qui magis insurgit quando ad opus
bonū accedim⁹ et maxime cum orare debem⁹
sed in hoc p̄fundimur orantes qz deus nobis
intendere volum⁹ cum oramus et nos nec deo
nec nobis intendimus. hic versiculus dēp̄ca-
tio vtilis est cōtra omnē aduersitatē et tentatio-
nem ac maloz impugnationē et nihilominus
ad omnē virtuosaz operationē et bonoz impe-
trationē nam et cum tribulamur et cum opera-
mur diuino adiutorio semp opus habem⁹ de
inde orat etiā p̄ p̄secutorib⁹ cum subiūgit.

Confundant⁹ et reuerent⁹: qui querunt
animam meam.

Confundant⁹ in se ip̄is de peccatis cogni-
tione sue turpitudinis qui prius pctā sua de-
fendentes quasi gloriabant⁹ de eis (reuerent⁹)
id est timeant te iudicē ne p̄ culpa cōmissa pu-
niantur reuereri enī est timere ne p̄ lesa iusti-
cia pena sequat⁹ (qui querūt animā meā). i. vi-
tam ad opprimēdū et p̄dendū nō ad imitandū
hec vox p̄p̄ie ad martyres pertinet qui ad hoc
quererant vt occiderent. Et cum orant p̄ suis
inimicis p̄fectione nobis insinuant charita-
tis. Ideo ad huc subdit.

Auertant⁹ retrosum et erubescant: qui
volunt mihi mala.

Auertant⁹ retrosum) scz ab intentōne sua:
non precedant sed sequant⁹: nō suo consilio vi-
nant sed sanctorū (erubescant) scz p̄sequi qđ in-
tendebant et etiā de cōmissis peccatis (gro-
lunt). i. cogitant (mihi mala) et si non possunt
peccator enī et penitens quo plus defert vere
cūdie de recordatioe delicti eo liberioꝝ a dño
p̄meretur gratiā. Nam hoc p̄tulit publica-
nus qđ nec audebat oculus a celū leuare. Ideo
iustificat magis dñi iudicio qđ phariseus quē
deformauit p̄sumptio. filr.

Auertant⁹ statim erubescētes: qui dicūt
mihi euge euge.

Auertant⁹ a sua iniquitate (statim) indilate
vt eorum p̄uersio nō moretur. facile enī emen-
datur culpa que cito corrigi⁹ (erubescētes) de
malis suis (qui dicunt mihi euge euge) adula-
torie vel irrisorie. lingua enī adulantū et vi-
tuperantū nos p̄sequit⁹ et sicut aurū igne sicut
homo vtraz lingua p̄bat. Duo q̄ppe sunt bo-
na euge vnū adhortatoriū alterū aggratulato-
rium. duo etiā sūt mala vnū detractoriū alterū

adulatorium: de quibz ultimis hic est dictū.

Tribus verbis p̄dictis tria genera p̄secutorum notant id est malefactores: maliuoli: adulatores. Quoz primū fit ope: alterū cogitatōe terciū locutōe. Reprōbi enī mala que p̄iit bonis inferre nō desistunt. et cū nō possunt malum quod volunt agere nō cessant illud cogitando tractare. et cū nocere nō valent aut non audent in aperto faciūt qđ possunt detrahendo vel simulando et adulando ac falsis laudibus seducendo. Et quandoq; plus nocet lingua adulatoris q̄ manus p̄secutoris et ideo valde est cauenda et subito repellenda. Unde Gregorius. Adulatio si vel ad t̄pus patienter suscipitur auget et paulisper demulcet animū via rigore sue rectitudinis mollescat in delectatione sermonis: sed ne crescere debeat statim est sine mora ferienda. p̄ his t̄m p̄secutori bus orat ecclesia vt conuertantur et fiat quod subiungitur.

Exultent et letentur in te oēs qui querunt te: et dicant semp magnificet dñs qui diligit salutare tuum.

Exultent s̄m corpus bilares se ostendens do (et letentur) scđm aīam intus gaudendo: (intet in tua bonitate nō in se nec in alio q̄) cūq; non de se gloriantes sed in te a quo habent letari et exultare (omēs qui) per lachrymas penitentie ac p̄ cognitionē et amorē diligenter (querunt) non hoīes sed (te) qui misericors es et prior eos quesisti (et dicant semp) laudando te quia nunq; debent cessare a tua laude (magnificetur dominus) id est laudibz extollatur et maximus predicetur quia peccatorem vocat. confitenti ignoscit: inde iuste uere facit et tandem glorificat. hoc inquam dicant (qui diligit salutare tuum) intelligentes se inde sanatos quasi ipsi de se non saluent quia domini est salus et ab illo est salus eis nō a se: dicant magnificus est dominus qui nos tam potenter saluauit. De se autē dicat vnusquisq; quod subditur.

Ego vero egenus et pauper sum: deus adiuua me.

Ego vero egenus) vel mendicus id est petens scilicet mendicans meā salutem vel aliorum (et pauper sum) id est nihil habens ex me et insufficiens per me ad eam inquirendā

Egenus enim dicitur qui aliquid habet et aliud indiget. pauper qui nihil habet. de me qui dem nihil presumo nec tamē ideo diffido nā deus adiuuat me vt possim quam desidero salutem possidere: vnde ad ipm se cōuertens ait.

(deus adiuua me) ita affectum. Sic vtq; deum laudare nos decet vt cum illum put possumus magnificamus nosmetipsos infimos et inutiles iudicemus. Ille enim abundans: nos egeni. ille diues: nos pauperes. Quando hec recognoscimus et de nobis diffidentes in ipso solo confidimus tunc nos tanq; pauperes et egenos adiuuat deus. Adiuua inquam quia

Adiutor meus et liberator meus es tu dñe ne moreris.

Adiutor meus) in bonis et vt vincas et liberator meus) a malis: ne cedas es tu et nō alius qz nō alia spes mihi est et ideo hoc t̄m mihi restat petere (dñe ne moreris) et differas mihi succurrere sed fac qđ facturus es me adiuuando ac liberando necnō in gloriā tuam ducendo. Tardum ei videt qđ magno desiderio querit imploremus et nos dñi dei nostri adiutoriū et liberationē et gloriā atq; ex toto corde dicam illi dñe ne moreris.

Oratio.

Inexhausti adiutorij deus eterne ad adiutandū familie tue supplici festinus occurre vt euctis malozū obprobrijs tuis semp auxilijs muniamur. Per dñm.

Oratio eccle et cuiuslibet fidelis in magna tribulatione existentis quatenus libere de multitudine tribulationū vt possit laudare deum.

ps. lxx.

In te domine speraui nō confundar in eternū: in iusticia tua libera me et eripe me.

Auctor psalmi p̄pheta dauid. Titulus talis est psalmus dauid filioz ionadab et primoz captiuoz. Ionadab interpretat̄ spontaneus significat christū patri obedientē psalm⁹ ergo iste est dauid p̄phē ad vtilitatē filiozū ionadab. i. obedientie seu imitatorz christi et primoz captiuoz qui nunc filij christi et liberi prius filij adam a diabolo captiui sunt ducti. istis enī vt p̄seuerent hic psalmus cantat in quo gratuita dei gratia qua nos nō p̄pter nos sed p̄pter se liberat cōmendat. Materia: excitatio filiozū ecclesie ad spem et cōmendationē gratie diuine et descriptio multoz dei beneficioz circa sperantem in eum. Intentio: monere ne falso de nobis p̄sumamus sed in deo solo p̄fidamus. S̄ntia in generali p̄pha in isto psalmo qui attribuit christo et cuiuslibz iusto speranti in deo loq̄t p̄m de ch̄o et p̄m de mēbris ei⁹ maxie

tamen loquit in psona cuiuslibet iusti et fide-
lis in magna tribulatione existens qui totam
ipm in deo ponens psequetur in hoc psalmo
sicut et in pcedenti petit a piculis imminenti-
bus velociter liberari vt possit deū deuote laudare
et ei fidelit regitari. **S**nia in speciali gene-
ralis itaqz iust' clamat ad dñm d. (In te dñe)
solo tanquā in adiutore potēti nō in me l' alio
quocūqz (speraui) et totā spem meāz posui et iō
(nō pfundar in eternū). i. finalit' et in futuro et
si ad tps de pctis pfundar et in pñi et ne con-
fundivaleā in iusticia tua que mihi est a te nō
mea quā nō statuo qz nulla l' fm q' iusticia tua
exigit qz sicut iustus est nō pccare impenitēti ita
iustū est pccare penitenti et orant' retribuire p
manētē (libera me) a pctis (et eripe me) a pcnis
duo em sunt q' in seruitutē nos redigunt pctm
scz et pena pcti et ab vtroqz pcni liberari et eripi
Et si sum ego indignus.

Inclina ad me aurē tuā: et saluū me fac.
Inclina tu ex celsus (ad me) humilē et iacē-
tem (aurē tuā). i. pdescende mihi p tuā clemen-
tiam qz merita mea digna nō sunt vt ad tuā al-
titudinē pueniant. Non em possum accede-
re ad deū nisi ipe velit accedere ad nos et hec ē
pessio hūilitatis. Qui enī dicit inclina ad me
pfut' qz iacet velut eger pstratus medico stan-
ti (et salua me) ab omni malo intus et extra to-
taliter et pfecte. Et subiungit quomodo.

Esto mihi in teum ptectorē et in locūz
munitū: vt saluū me facias.

Esto mihi in deū ptectorē vt me ptegas cō-
tra iacula inimicōz ne ad me pueniant vel sal-
tem ne me ledāt ego enī ptegere me nequeo (et
in locū munitū) scz refugū ad quem q' refugit
tutus est vñ subdit (vt saluū me facias) in alio
enī saluus esse nō potero nam absqz te nec p-
tectio nec refugū nec munitio nec salus a quo-
quā pstarī pōt vbi tentationē esse pspiciens q'
fuit locū quo fugeret s' sine deo munitū inue-
nire nō potuit ex qua re et ipm sibi locum fieri
petiit ppter quē locū quesivit. Vel (in locū mu-
nitū) in futuro vbi plene securi et salui erim?
qz nos aggredi nullus valebit inimicus.

Qm firmamentū meū: et refugū meū
es tu.

Qm firmamentū meū et fortitudo mea in
pugna vt p te sim fortis cōtra omīs tentatōes et
si multe sunt et turbant me refugū meū in fu-
ga (es tu) saluans me sicut locus refugū saluat
fugientes ad se. Et te enī et p te sum firmus et
sicubi fuero infirmatus in me refugiaz ad te.
Quantūlibet enim ex grā dei sit quis firmus

tū ad huc formidandū est ex corruptōe carnis
deinde magis determinat a quibz eripi deside-
rat dicens.

Deus meus eripe me de manu peccato-
ris et de manu contra legem agentis et
iniqui.

Deus meus eripe me de manu pctōris). i.
de pte diaboli ne me vixel insidijs ducat ad
pctm v' supplicū qui specialiter dicit pctōz qz
ipse est omnis peccati puafor. Et nō solū de
manu inuisibilis inimici sed et de manu). i. de
pate (cōtra legē agentis). i. trāsgressoris et ini-
qui). i. simpliciter sine lege peccantis hic notat
omne genus pctōris scz aut legis trāsgressor
si accepit legē vt iudeus et falsus christianus aut
tantūmodo iniquus sine lege si leges nō acce-
pit vt paganus inter vtrūqz gemit corpus chri-
sti et ab vtroqz affligit nec se vindicat sed patiē-
ter tolerat et orat. Ideo aut me debes eripe.

Qm tu es patientia mea dñe: dñe spes
mea a iuuentute mea.

Qm tu es patientia mea dñe). i. causa et fru-
ctus paciē mee ppter te em grauius affligor p-
pter te equanimiter patior nec solū paciā mea
sed es o dñe et (spes). i. certitudo (mea a iuuen-
tute mea). i. a tpe virtutis et fortitudinis mee. nō
enim dicit iuuentutē quantū ad etatē sed quā-
tum ad animi virtutē. et iuuentute inq'te quo
me aduersus diabolu armasti cepi in te spera-
re vt munius fide spe et charitate ceterisqz spi-
ritualibz armis cōtra aduersarios tam inuisibi-
les qz visibiles dimicare nec solū a iuuentute
sed etiam ab infātia mihi pfuisti qz.

In te cōfirmatus sum ex vtero matris mee: tu es ptector meus.

In te cōfirmatus sum ex vtero). i. ecclie dum
rudimento fidei cōceptus sum. vterum ecclie
parationē illā dicit qua instruit homo cū cre-
dere incipit et ante in eo vtero spiritualit' forma-
tur vt deinde in lucēre cognitiōis pariat. In
vtero enim ecclie rudimento fidei cōcipimur
post ex aqua et spiritu scō regeneramur vñ sub-
dit et vt natus exiui (de ventre mris mee) ecclie
.i. ex quo fui renatus de baptismo (tu) etiam
(es ptector meus) a malis imminentiū q' me
saluū duxisti ad tps in quo in te discere spera-
re. Et ppter hec grā tue beneficia.

In te cantatio mea semper: tanqz pdi-
gium factus sum multis et tu adiutor
fortis.

In te) et de te est (cantatio mea). i. laus oris
et exultatio cordis et hoc semp et assidue. i. omī
tpe et in pspetis et in aduersis laudabo te qz in

giter habeo in te materiā laudis ppter benefi-
cia tua pūna et ppter hoc t āq̃ (pdigū) et por-
tentum (factus suz multis) mirantibz de me si
eue solēt hoīes mirari de pdigio vel portento.
Vultū em amatores seculi putant me insanū
et pdigiosum cū vident me inuisibilia que ipi
p̃tēnūt laudare et appetere visibilia vero que
ipi appetunt me p̃tēnendo vitare et tu cōtra
omnia obprobria factus es mihi adiutor for-
tis in em ministras spūitale fortitudinē ad cō-
tēnendā hoīm insultationē. Et ideo.

**Repleat os meū laude vt caniem glo-
riam tuā: tota die magnitudinē tuā.**

Repleat os meū laude et tanq̃ impletū nō
cesset a laude tua ppter tua beneficia qz cūz nō
esset fecisti cum essem salutē dedisti cum pec-
casset ignouisti cum puerus essem adiunxisti
cum p̃seuerasset coronasti vt canē gloriā tuā
(i. vt exultando annūciē q̃ gloriōsus sis (et to-
ta die) i. sine intermissione et indefinenter tam
in p̃speris quibz p̃solaris q̃ in aduersis quibz
corrigis cantē magnitudinē tuā) i. q̃ magni-
tudinis operibz et b̃nificijs tuis sicut qn os repletū
aliqd extra redundat ita penit vt sua laudatio
ad primū deriuē vt exēplo suo primus lau-
det. Et sicut in iuuentute nō deseris me sperā-
tem in te sic.

**Ne p̃icias me in tpe senectutis cum de-
ficer virtus mea ne derelinquas me.**

Ne p̃icias me extra tuas p̃tectionē (in tpe
senectutis) qn feruor virtutis decreuit et fella
virtus iuuari plus indiget vñ quid p̃ senectute
accipiat determinat. d. (cū deficiet virtus mea
ne derelinquas me) subtrahēdo mihi auxiliū
qz tunc minus potens sum ad resistendū. De-
fectū g̃ virtutis nominat senectutē sicut sup̃
iuuentutis noīe designauit virtutē. Ac si dicat
ne p̃icias me a te non p̃mittas me peccare ex
infirmitate qz si p̃ fragilitatē peccare cōtigerit
ne derelinquas me ex toto vt deficiens viribz
p̃seuerē in p̃cō. Et opus est vt nō derelinqs.

**Quia dixerūt inimici mei mihi: et qui
custodiebant animā meā consiliū fece-
runt in vñum.**

Quia dixerūt inimici mei mihi mala et ex-
probantes mihi in faciē disconfortauerūt me
(et q̃ custodiebant animā meā) i. obseruabāt
vitā meā insidiosē et studio decipiendi nō vt
imitarent sed vt p̃derent eam. i. q̃ insidiabant
vitē mee (p̃siliū) i. p̃spirationē fecerūt in vñū
(i. in candē voluntatē nocendi et p̃corditer cō-
tra me et de me pdendo. Brauior est fascis qui
non diuidit.

**Dicētes deus dereliquit eū: psequimini
ni et cōprehēdite eū: qz nō ē qui eripiat**

Dicentes x̃cōi p̃silio vñ apud se in corde suo
(deus) i. quē sibi deū facit dereliquit eū sub-
trahendo ab eo suū auxiliū. quē vidēt calamita-
tibz fatigatū putant a deo desertū et iō auda-
cter psequimini eū vt tardū (et cōprehēdite
eū) vt inualidū et secure potestis facere (qz nō
est q̃ eripiat) de manu n̄ra cōprehensū. Quo
contra postulat d. Ipsi ita sed.

**Deus ne elongeris a me deus meus in
auxiliū meū respice**

Deus ne elongeris a me) subtrahendo auxi-
lium defensionis tue s; ppe esto (deus meus in
auxiliū meū respice) prohibendo hostes a ni-
mia crudelitate ne grauioribz exponat qz scio
me affligendū. Ita sit nō elongat ab eis imo
ppe est q̃ tribulato sunt corde: ppe est vt audiat
ppe est vt misericorditer respiciat. ppe est vt auri-
lietur. possunt etia; hec accipi ex p̃sona christi
ab illo loco (ne p̃icias me in tpe senectutis) etc.
Senectus in christo fuit dum infirmus est in
cruce et irrisus que ex vetustate n̄ra assūpsit vñ
fuit in eorum vetustas pene nō culpe et deficit virtus
sua s; b̃nificiis q̃ inter manus inimicorū fa-
ctus est infirmus et quasi nihil posset cōprehē-
sus qui talia omnia habuit ex gloriā n̄ra. De
inde sequit̃ oratio p̃ malis.

**Confundant̃ et deficiāt detrahētes ani-
me mee: opiant̃ p̃fusione et pudore qui
querunt mala mihi.**

Confundant̃ mali. i. cog̃scāt p̃cā sua (et de-
ficient) a pueris viribz b̃ illis expedit vt p̃cā
sua recognoscant vñ p̃fundant̃ et deficiant in
se q̃ male de se et sua iusticia seu viribz p̃sume-
bant (detrahentes aīe mee) praua suadēdo vel
vitē mee aduersando (opiant̃ multa) (p̃fusione)
interius q̃ ad se de mala p̃scia p̃cōrū (et pudore)
exterius q̃ ad alios ppter modestia; (q̃ querūt
mala mihi) pcurādo in ope et verādo iniurio
se vel q̃ querunt si mala sint q̃ mihi apponāt.

**Ego autem semp sperabo: et adiiciā su-
per omnē laudē tuā.**

Ego aut̃ semp sperabo) de tuo auxilio nec
deficiā a spe p̃ira hoc qd̃ illi de me desperant.
Quicqd̃ illi faciāt quantūcūqz psequant̃ ego
nō frāgor vlla aduersitate s; semp firmā spem
habebo in te (et adiiciā sup̃ omnē laudē tuā)
p̃teritā et ante habitā sup̃ oēs laudes p̃ores q̃
tibi feci sp̃ adiiciā alias nouas p̃m auxiliū qd̃
mihi p̃stabis. vñ (adiiciā sup̃ oēm laudē tuā) re-
laudādo et ad huc magis laudabilē et maiorē
oī laudē p̃dicādo. Et nō tm̃ laudabo i me s; et

am ad primū qz.

Deus meus annuntiabit iusticiā tuā: tota die salutare tuum.

Deus meus annuntiabit p̄dicando alijs (iusticiā tuā) qz sine p̄sonaz acceptōe vnicuiqz fm̄ opa sua reddis (tota die). i. assidue. **Uel** (tota die) q̄ dicit dies cum sua nocte. i. in p̄speris et aduersis annuntiabit (salutare tuū). i. salutē redemptōnē quā mundo fecisti qz nec p̄spera nec aduersa me retrahent a laude tua. **Uel** (iusticiā tuā) qua iustificat impius (et salutare) q̄ saluat damnat⁹ qz hec p̄dicare est laus que superat omnē laudē. **Et p̄pter hoc annūciaui.**

Quā nō cognoui l̄aturam introibo in potentias dñi: dñe memorabor iusticie tue solius.

Quā nō cognoui approbatōne. i. nō approbaui (litteraturā) de qua paulus dicit littera occidit sp̄s aut̄ viuificat. **Q**uidā cñi nō de gr̄a sed de lege gloriabant⁹ co qd̄ leges acceperant. **I**ter aut̄ sine gr̄a sola littera est. **I**n ip̄a gr̄a gloriāns. litteraturā nō cognoui. i. nō approbaui quēqz ex opib⁹ legis iustificari s; hoies de littera legis p̄sumētes ⁊ a gr̄a resiliētes toto corde reprobaui. **E**t hi sunt negociatores q̄ opa sua extollūt de actib⁹ p̄sumētes ⁊ ex opib⁹ suis iusticiā querentes. **E**t ideo (introibo in potentias dñi). i. ad cognoscēdū eius virtutes et magnificētiā p̄ ip̄ius inspirationē. spiritalis cñi homo dum nō adheret littere meret⁹ p̄ intellectum ad interiora sp̄s introire vt potentias dñi sciat. i. gr̄am ⁊ virtutes quib⁹ iam nō infirmatus p̄ carnē mandata dñi potēt̄ impleat et o (dñe) tunc (memorabor iusticie tue solius) nihil de mea allegabo que nulla est qz nullāz meā agnosco ⁊ nihil p̄suis suz ex me sed tu solus es qui iustificas iusticia tua sola me liberat mea sola nō est nisi p̄ctā. **N**ō gloriabor verbis meis ne in litteratura mancā sed de tua gr̄a p̄ quā litterā opando adimpleā. **E**t ideo memorabor. qz **D**.

Deus docuisti me a iuuentute mea: et vsqz nūc: p̄nūcio tibi mirabilia tua.

Deus docuisti me) p̄ inspirationē ⁊ gr̄e tue exp̄ientiā (a iuuentute mea). i. ab ip̄o initio fidei qua me innouasti (et vsqz nunc). i. etiā post fidē qz nec nunc p̄ me quicquā possuz nam et ante fidē ⁊ post es necessari⁹. **D**ocuisti in quāz me qz tue soli⁹ iusticie memorari debco qz docuisti quid eram qd̄ dederis vt memoz sim iusticie tue solius. **C**onsiderans em̄ vitā meā p̄teritā video quid mihi debebat⁹ ⁊ qd̄ acceperim p̄ co qd̄ mihi debebat⁹. debebat⁹ pena reddita

est gr̄a. debebat⁹ gehenna: data est vita eterna. **E**t quo q̄ p̄uersus suz didicimerita mea nulla p̄cessisse. sed gr̄am tuā mihi grat⁹ venisse. **E**t ego talit̄ erudit⁹ nolens esse ingratus (p̄nūcio tibi mirabilia tua). i. ea que tu mirabiliter opatus es circa me vel circa totū genus humanūz alijs predicabo.

Et vsqz in senectā et senium: deus ne derelinquas me.

Et nunc o dñe sicut cepisti ita p̄ficiendo (vsqz in senectā ⁊ senium) meū. i. vsqz ad vltima mea (ne derelinquas me) sed vsqz ad diem meū vltimum gr̄a tua p̄seueret meū. **A**diuisti fortē nō deseras debile qm̄ maxime opus est. q. d. oī tpe sis mihi p̄ns p̄ gr̄am me sp̄ adiunando qz nisi vsqz ad vltimū meū gr̄a tua meū sit nihil ero. **T**pe ap̄loz ⁊ martyz erat iuuenis ecclesia fortis in virtute patiens in tribulatōe. **I**am qz charitas refrigescit virtus deficit quasi in senectutem venire cepit postulat q̄ christi ecclesia vt sicut a iuuentute p̄ omnipotentis dei gr̄am regitur sic vsqz in finem seculi p̄ eandē gr̄am gubernet. **T**pe antechristi cadet in senium qm̄ eius virtus adeo diminuta est vt si fieri possit seducantur etiā electi. **E**t oro ne derelinquas.

Donec annūciē brachiū tuū: generatiōni omni que ventura est.

Donec annūciē brachiū tuū). i. christū filium tuū q̄ ideo brachiū dñi dicit⁹ qz ip̄e est virtus ⁊ fortitudo dei p̄ quem omnia facta sunt ⁊ a quo diaboli virtus supat. **Uel** (brachiū tuū). i. magnitudinē virtutis tue (generatiōi omni) p̄ successiones (que ventura est) vsqz ad finē seculi. i. omnib⁹ generationib⁹ sequentib⁹ vsqz in finem vt credentes in dñm iesūz christū fortes p̄maneant atqz in tanta virtute p̄sidoendo diabolum ⁊ vicia potenter vincant ⁊ donec annūciem nō vires aut iusticias meas. sed

Potentia tuā et iusticiā tuā deus vsqz in altissima (que fecisti) magnalia: deus quis similis sit tibi.

Potentia tuā) liberandi qua tuos liberas (et iusticiā tuā) puniendi qua peccantes punis extendens illam annūciationē meā (vsqz in altissima magnalia q̄ fecisti) ⁊ facies. i. mysteria christi q̄ sūt altissima ⁊ maria vñ admirādo exclamat et cū hita sit **D** (de⁹ q̄s similis tibi). i. in magnalib⁹ faciēdis vel in natura seu potentia. q. d. nullus. qz nihil tibi simile. **E**st tñ alia similitudo bona qua homo iustus q̄ diligit inimicos ⁊ bene facit eis similis est deo ad cuius similitudinē fact⁹ est hec est similitudo obediētiē nō supbie: imitatiois nō equipationis. **T**ibi aut̄

volenti puerse tibi similari.

Quanti ostendisti mihi tribulationes multas et malas et conuersus uiuificasti me et de abyssis terre iterum reduxisti me.

Quanti ostendisti mihi per experientiam. i. in se immisisti ad utilitatem (tribulationes) et passionem (multas) quantitate et diuersitate (et malas) qualitate acerbitate. Quis enim hominis vel ecclesie misericordias enumerabit? Ecce iusticia in peccatis sed hec disciplina admonitio fuit non desertio unde sequitur et tu post iram tuam (conuersus) misericorditer ad clementiam et me conuertens (uiuificasti me) per tuam gratiam et internam consolationem ecce clementia in conuersis non subdit (et de abyssis terre). i. de profunditate et submersione peccati (iterum). i. sepe (reduxisti me) ab illis liberando. Dicit iterum quod non semel reducit nos deus a peccatis sed modo per baptismum modo per penitentiam modo per conuersionem et sic multis et diuersis modis reducimur ad salutem. Nos iterum? culpa per ipsius dominus iterat erga nos suam misericordiam. Tibi vero sic reducto.

Multiplicasti magnificentiam tuam: et conuersus consolatus es me.

Multiplicasti quod per diuersa subuenit deus (magnificentiam) vel iusticiam (tuam) scilicet flagella a quibus nec filius peris. Vel multiplicasti magnificentiam tuam. i. multis modis magna et multiplicia virtutum dona contulisti (et peruersus) ab ira qua punisti me et ab omni indignatione (consolatus es me) in omni et ab omni tribulatione et hoc per internam dulcedinem per scripture inspectionem per premij re promissionem quod et si distincte castigeris tristes tamen esse non sinit. Et quod consolatus es me ab effectu et fructu ostendendo.

Nam et ego confitebor tibi in uasis psalmi veritatem tuam deus: psallam tibi in cythara sanctus israel.

Nam et ego propterea confitebor tibi confessio ne laudis. i. laudabo te in uasis psalmi veritatem tuam. o deus hoc est finis spiritus et inuisceracione spiritus. a superiori enim sonat psalterium quod est quasi quoddam vas spiritale in quo psalmi continentur in quo etiam domini veritas ad ipsius honorem predicatur et ideo per ipsum spiritum significatur. quod psallam tibi spiritum. Et quod deuotione cordis comitari debet maceratio carnis (psallam tibi et in cythara). i. finis corpus et in mortificatione carnis. cythara enim ab inferiori sonitu reddit etiam ideo carne significatur. quod. faciam sonare spiritum et carne tibi in quibus qui es deus sanctus ipsi us (isrl). i. qui sanctificas eos qui sunt spiritualiter isrl. i. videntes deum. Et hoc faciam exultando.

Unde subdit. Et ideo.

Exultabunt labia mea cum cantauero tibi: et anima mea quam redimisti.

Exultabunt labia mea interiora et hominis interioris scilicet labia anime (cum cantauero tibi). i. cum laudabo te in predicatore (et anima mea) exultabit (quam redemisti) a periculis et in fumo ro redimes a penis que ipsis eternis labijs exultat quibus tacite ad deum clamat. Vel (exultabunt labia mea) exteriora quod magna deuotionis mentis quibus per delectationem redundat ad sensus corporis (et anima mea quam redemisti) sicut exultabit. quod. voce labiorum et mente laudabo te. dum domino cantat non solum exterioribus labijs sed intus in anima exultat sic enim deum laudare decet ut mens cum voce concordet. Nec solum anima mea ad deum exultabit.

Sed et lingua mea tota die meditabitur iusticiam tuam: cum confusi et reueriti fuerint qui querunt mala mihi.

Sed et lingua mea scilicet corporis (tota die). i. continue et indefinenter (meditabitur). i. ex meditatione cordis profuturum et meditata loquitur (iusticiam tuam). i. qualiter anima mea per te redempta sit et iustificata nullis meis precedentibus meritis sed sola tua gratuita misericordia hoc (cum confusi) erubescendo (et reueriti fuerint) amendo (qui querunt mala mihi) me corporaliter vel spiritualiter per sequendo duobus autem modis confundentur et erubescunt aut cum hic peruersi fuerint ad christum aut in futuro cum venerit christus. Et tunc lingua meditari potius quam loqui dicitur quoniam in illa beata vita omnium voluntates et cogitationes omnibus inuicem apparebunt. Oratio.

Excelso solij regnator immense qui sperantes in te damnari eternis confusionibus non patris reple quoniam labia nostra laude tua et his nos spiritus meditationibus bonorum insinuator exerce. per.

Psalms de christi regno ac iudicia ria prete et iudicio nec non de ipsius regni et regis eius commendatione et omni subiectione. ps. lxxi.

Deus iudicium tuum

regi da: et iusticiam tuam filio regis.

Auctor psalmi propheta david. Titulus hic est psalmus in salomone hoc est iste psalmus dedit et dirigit in salomone et pacificum scilicet christum qui est verus salomon. i. pacificus qui fecit utraque unum et pacem posuit inter deum et genus humanum Materia christus secundum utramque naturam diuinam scilicet et humanam et aduentus eius ad regnum ecclesie. Intentio: monere ut christum verum regem cre-